

CONCEPT NOTULEN van de (digitale) Algemene Vergadering van Triodos Bank N.V., gehouden op maandag 29 juni 2020 ten kantore van Triodos Bank te Zeist

1. Opening en mededelingen

De Voorzitter, de heer De Geus, opent de vergadering en heet alle deelnemers aan de vergadering hartelijk welkom. De Voorzitter spreekt de hoop uit dat het de deelnemers onder de huidige omstandigheden goed gaat, zij gezond zijn en erin slagen om economisch of anderszins te overleven in deze moeilijke tijden. Tijdens de vergadering zal open met elkaar worden gesproken ondanks de afstandelijke digitale setting als gevolg van de COVID-19 maatregelen. De Voorzitter verwijst naar de vorige jaarvergadering en benadrukt dat de veldbloemen op de desks echt zijn en afkomstig van de bio-bloemist in Zeist. De personen in de zaal worden gemist. De digitale manier van vergadering biedt wel de mogelijkheid om veel meer personen, ook uit de andere landen waar Triodos actief is, deel te laten nemen en vragen te stellen via de live chat.

Namens de Raad van Commissarissen zijn in de zaal aanwezig mevrouw Van der Lecq, voorzitter van het Remuneration Committee en vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen, en de heer Boers, voorzitter van Audit and Risk Committee. De overige drie leden, mevrouw Oldenhof, de heer Nawas en de heer D'Hondt, volgen de vergadering vanuit een zaal elders in het kantoor.

Namens de Raad van Bestuur zijn aan de tafel aanwezig de heer Blom, mevrouw Banga en de heer Haag. Het vierde lid, mevrouw Van der Weerd, volgt de vergadering vanuit de zaal.

Namens SAAT zijn aanwezig mevrouw De Zwaan, voorzitter, en de heer Lageweg, vice-voorzitter. De overige leden volgen de vergadering via de webcast vanuit het buitenland.

De controlerend accountant PricewaterhouseCoopers, de heer Jansen, is aanwezig in de zaal evenals de notaris van NautaDutilh, de heer Bossenbroek.

De Voorzitter constateert dat de oproep voor de vergadering conform artikel 12 leden 4 t/m 6 van de statuten van Triodos Bank heeft plaatsgevonden. De oproep voor de vergadering heeft op 25 mei 2020 plaatsgevonden in een landelijk verspreid dagblad (Trouw). Daarnaast hebben de certificaathouders en aandeelhouder een schriftelijke uitnodiging per post of email ontvangen en is de informatie op de website van Triodos Bank geplaatst. De stukken voor deze vergadering lagen ter inzage bij Triodos Bank en zijn gepubliceerd op haar website. Daarnaast zijn deze op verzoek toegezonden aan de vergadergerechtigden. De Voorzitter maakt de aanwezigen voor wat betreft de stemming erop attent dat stemming steeds geschiedt over het betreffende agendapunt, zoals dit is toegelicht in de toelichting op de agenda.

De Voorzitter wijst conform artikel 12 lid 12 van de statuten van Triodos Bank, mevrouw Van der Velden aan als notulist. De concept notulen worden binnen 3 maanden op de website geplaatst. Daarna hebben de certificaathouders 3 maanden de tijd om commentaar op de notulen te geven. De notulen worden vervolgens vastgesteld en getekend door voorzitter, notulist en voorzitter SAAT.

Tijdens de vergadering kunnen alleen certificaathouders die zich hebben geregistreerd, vragen over de agenda stellen via de webcast onder vermelding van naam en woonplaats. De vragen die vooraf zijn ingediend worden ook tijdens deze vergadering behandeld.

De Voorzitter stelt punt 2 van de agenda aan de orde.

2. Jaarverslag en jaarrekening 2019

De Voorzitter geeft het woord aan de leden van de Raad van Bestuur, die ieder een deel van de presentatie voor hun rekening nemen.

De heer Blom zal de toelichting verzorgen op het verslag van de Raad van Bestuur en ingaan op de trends en ontwikkelingen, ook in het kader van de Corona-crisis. Hij geeft aan dat het oorspronkelijk

de bedoeling was dat de jaarvergadering op 15 mei zou plaatsvinden, maar dat deze moest worden uitgesteld tot 29 juni in de hoop dat de vergadering in persoon kon plaatsvinden. Helaas is dit niet het geval gebleken.

Omtrent Corona licht de heer Blom toe hoe de bank heeft gereageerd op de bedreigingen en kansen. Er is nog geen cijfermatig inzicht voorhanden, het halfjaarbericht volgt op 21 augustus a.s. De heer Blom geeft aan later in de vergadering op terug te komen op de genomen maatregelen die betrekking hebben op de certificaten van aandelen, zijnde de opschorting van de in- en verkoop op 18 maart jl. en het besluit om geen dividend uit te keren.

Na de inleiding door de heer Blom zal mevrouw Banga een beeld schetsen van de ontwikkelingen van de business en de heer Haag zal het financiële gedeelte van het jaarverslag verder toelichten. mevrouw Van der Weerdt zal zo nodig vragen beantwoorden ten aanzien van Risk & Compliance.

2a. Verslag van de Raad van Bestuur 2019

De heer Blom vervolgt dat het jaar 2019 zich kenmerkt door een stabiele ontwikkeling. Er was sprake van groei op alle fronten. De oude economie is echt aan het veranderen. Duurzame energie is mainstream aan het worden en wordt door banken en beleggers als belangrijk speerpunt gezien evenals de circulaire economie. Dit was de trend in 2019, maar dit is zich verder aan het ontwikkelen. Dit impliceert meer concurrentie voor Triodos Bank die als koploper veel explicieter moet worden.

Op het gebied van maatschappelijke inzet heeft Triodos zich in 2019 ingespannen voor het initiatief Partnership Carbon Accounting Financials (PCAF) en de UN Principles for Responsible Banking. Beide zijn belangrijke voorbeelden van de agenda in het kader van Change Finance. Hiermee beoogt Triodos Bank het financiële stelsel duurzaam te verbeteren.

De heer Blom vervolgt dat de banksector te maken heeft met veel regelgeving die met kosten gemoeid gaat en met een lage rente omgeving. Hier dient het business model van Triodos Bank rekening mee te houden. Uit de rentemarge kunnen minder kosten worden gedragen en in toenemende mate vraagt Triodos Bank een vergoeding van de klant voor het gebruik van de diensten die de klant afneemt. Daarnaast dient aandacht besteed te worden aan de beleggingsfondsen en is de profit & loss account is versterkt.

Naar aanleiding van Corona is als eerste actie ondernomen, gericht op de gezondheid van medewerkers en de continuïteit van systemen. Deze actie is geslaagd, waardoor de klanten doorlopend bediend konden blijven. Ca. 90% van de medewerkers werkt vanuit huis. Vervolgens is de aandacht gegaan naar de klanten en overheidsregelingen die toepasbaar waren voor bedrijven. Daarnaast is ook aandacht geschonken aan de bank zelf en hoe zij ervoor staat. Er is een aantal zaken geconstateerd: de kapitaalpositie en liquiditeit van Triodos Bank is sterk. Het rendement als gevolg van de kredietverliezen komt onder druk te staan. Hierover zal de heer Haag straks meer vertellen.

De korte termijn vormt een uitdaging, vooral voor klanten met een overheidsregeling, die de omslag naar de nieuwe economie moeten maken. Hier zal veel inzet voor nodig zijn.

Op middel- en lange termijn zijn er kansen voor de klanten, vooral voor de koplopers in nieuwe sectoren. Corona heeft duurzaamheid wellicht versneld.

Omtrent de certificaten van aandelen is besloten tot opschorting van de in- en verkoop en het intrekken van het dividendvoorstel. Het opschorten van de handel is gelegen in het patroon dat zich in de weken voorafgaand aan 18 maart ontwikkelde, t.w. meer verkoop dan nieuwe aankopen. Dit heeft zich in de dagen voor de opschorting versneld doorgezet. De onzekerheden rond Corona hebben hierin een rol gespeeld. Toen 2/3 deel van de inkoopruimte van de gereguleerde buffer was gebruikt heeft het Bestuur besloten dicht te gaan. De belangrijkste reden is dat er ruimte moet zijn om bij het opnieuw opengaan het aantal verkoopopdrachten direct te kunnen bedienen.

De opschorting was onontkoombaar. Voor individuele certificaathouders was het moeilijk omdat het niet langer mogelijk was om door verkoop hun investering liquide te maken.

Het plan is om zo snel mogelijk na publicatie van de halfjaarcijfers weer open te gaan. Het is van belang dat de certificaathouders begrijpen waar de bank staat. De bank zal zich maximaal inzetten. Verder zal meer inkoopruimte gecreëerd worden en wordt de buffer vergroot naar EUR 36 miljoen, waarmee een ruimte ontstaat van EUR 15,9 miljoen en de verkoopopdrachten gefaciliteerd kunnen worden. Hierover zal later in de vergadering gestemd worden.

Een andere maatregel betreft het besluit om per beleggingsrekening het bedrag van verkoop te limiteren op EUR 5.000 per week. Op deze manier wordt getracht de hervatting van de handel zodanig te managen dat er een gebalanceerde in- en verkoop ontstaat en de aankoop van certificaten weer op gangkomt.

Waarom is niet gekozen voor een vrije prijsvorming? De transacties worden gemaakt op basis van intrinsieke waarde van de onderliggende onderneming. De vraag is of dat bij vrije prijsvorming nog steeds tegen die prijs kan gebeuren of tegen een veel lagere prijs. Het is een bewuste keuze geweest bij de oprichting van de bank, het heeft alle jaren goed gefunctioneerd en geleid tot een evenwicht waarmee de bank goed uit de voeten kon. De waarde van de certificaten heeft zich dan ook stabiel ontwikkeld en de heer Blom spreekt de hoop uit dat dit voor de toekomst ook het geval is. De bank zal hieraan willen vasthouden.

Omtrent het intrekken van het dividendvoorstel refereert de heer Blom aan het in het jaarverslag 2019 gepubliceerde voorstel om 50% van de winst uit te keren, maar op verzoek van de toezichthouder is dit voorstel ingetrokken. ECB en DNB hebben het signaal gegeven aan de sector dat de zeilen moesten worden bijgezet in tijden van Corona. Hier is gehoor aan gegeven. Het is belangrijk daar samen voor te kiezen in tijden van crisis. De combinatie van het opschorten van de handel en geen dividend uitkeren is begrijpelijkerwijs zeer teleurstellend geweest voor certificaathouders.

De heer Blom spreekt de hoop uit dat in de komende jaren dividenden uitgekeerd kunnen worden wanneer de resultaten voldoende zijn. De heer Blom geeft vervolgens het woord aan mevrouw Banga.

Mevrouw Banga gaat in op de business activiteiten van Triodos in 2019 en de ontwikkeling daarvan. Impact staat centraal bij Triodos. Met alle activiteiten is de wens uiteindelijk hetzelfde te bereiken, t.w. een socialere, duurzamere en meer weerbare samenleving.

De eerste vraag bij financiering is welke bijdrage dit levert aan de levenskwaliteit. Daarnaast wordt vastgesteld of het past in het gewenste risicoprofiel en of het rendement voldoende is. In de 3-jaar strategie zijn drie impact thema's centraal gesteld: energie en klimaat, voedsel en landbouw en sociale inclusie. Op elk van deze thema's verdiept Triodos haar visie en stelt zich de vraag welke transitie en verandering nodig is. Dit vertaalt zich in de activiteiten van Triodos.

Op het gebied van energie en klimaat was 2019 voor Triodos een erg vruchtbaar jaar. Triodos heeft bijgedragen aan de totstandkoming van het Klimaatakkoord en het commitment van de financiële sector inclusief meetbare doelen. In Spanje vond de wereldwijde conferentie COP25 plaats omtrent de uitvoering van het klimaatakkoord van Parijs. In de context van deze bijeenkomst in Madrid heeft het Spaanse bijkantoor ook in Spanje commitment gevraagd van de financiële sector om het akkoord van Parijs vorm te geven. Het initiatief is gelukt en een geweldige prestatie is geleverd. Ook in Duitsland wordt gewerkt aan een soortgelijk commitment. Banken komen daar bij elkaar om commitment af te geven als financiële sector door middel van het stellen van klimaatdoelen.

Een voorbeeld van actieve investeringen die zijn verricht betreft een project van Rewilding Europe. Dit is een organisatie die zich op een vernieuwende manier bezig houdt met natuurbehoud en natuurregeneratie. Het doel van het project is om een uitgestrekt veengebied in Finland weer te herstellen. Met dit project wordt getest of het op een zodanige manier kan dat er een bedrijfsmodel gebouwd kan worden waarbij ecologische impact, sociale impact en economische bijdrage hand in hand kunnen gaan.

Mevrouw Banga refereert aan de slide no. 14 waarop vermeld staat dat Triodos momenteel 504 duurzame projecten in portefeuille heeft, met name wind-, zonne- en hybride installaties. Hiermee worden 0,7 miljoen huishoudens voorzien van schone energie. Ook in 2019 was Triodos de grootste financier van duurzame energieprojecten in Europa in deals, niet in volume, maar wel in aantal deals.

Het thema voedsel en landbouw is sinds de oprichting van Triodos een belangrijk thema. In 2019 is gewerkt aan verdere concretisering van de missie; de nieuwe visie op dit thema is in juni 2019 gepubliceerd. De visie onderstreept het belang van gezond voedsel en een weerbaar systeem. Het systeem houdt ook rekening met de grenzen van de planeet en gaat uit van biodiversiteit en eerlijke verdeling over de productieketen. De Corona crisis en het stikstofdebat tonen aan dat transitie zeer van belang is.

Het is niet altijd een gemakkelijke sector om te financieren. Bepaalde delen van de keten zijn zeer geconcentreerd, bestaan uit een paar grote spelers en het risico pakt niet altijd goed uit voor de bank.

Triodos Investment Management heeft het Organic Growth Fund dat investeert in ondernemingen die een duurzame manier van leven en duurzame voeding ondersteunen. Eind 2019 had Triodos 34.000 hectare biologische landbouwgrond gefinancierd in Europa waarmee 31 miljoen biologische maaltijden worden geproduceerd.

Verder is in 2019 gestart met een nieuw initiatief, waarmee particuliere klanten in staat worden gesteld direct te investeren in landbouwgrond in Nederland. Deze komt beschikbaar voor duurzaam beheer, herstel van biodiversiteit en productie van voedzaam en gezond voedsel.

Het derde thema betreft sociale inclusie. Bij dit thema gaat het over het hoe van de transitie. Het gaat om de keuzes die worden gemaakt, bijvoorbeeld door de Europese Commissie, omtrent het herstel van de Corona crisis. Waardigheid staat hierbij centraal. Het thema diversiteit en inclusie, gelijke kansen voor iedereen en een transitie waar iedereen deel van kan uitmaken, zijn bouwstenen voor de visie die Triodos op dit gebied ontwikkelt.

Binnen de bank worden veel projecten gefinancierd die op dit thema betrekking hebben. In Spanje bijvoorbeeld wordt de grote onderneming Ilunion gefinancierd, die mensen met beperkingen kansen en mogelijkheden biedt om werk te verschaffen. Ilunion heeft ca. 38.000 medewerkers van wie 40% met een beperking die werk vinden in bijvoorbeeld toerisme, gezondheidszorg of facilitaire diensten.

Mevrouw Banga vervolgt met de financiële inclusie in ontwikkelende landen. De fondsen van Triodos Investment Management hadden eind 2019 investeringen in 109 microfinancieringsinstellingen in ca. 45 landen in portefeuille. Deze microfinancieringsinstellingen konden 19,1 miljoen klanten voorzien van leningen en 19,2 miljoen klanten in staat stellen te sparen.

Binnen Triodos is een instrument ontwikkeld om de impact van investeringen en financieringen beter te beoordelen. Dit instrument is in 2019 verder ontwikkeld en wordt toegepast in het leen- en investeringsproces. In 2020 zullen de gegevens van ondernemers en partijen in wie Triodos investeert meer beschikbaar komen voor de particuliere klanten en investeerders. Hiermee wordt de impact van investeringen of gespaard geld nog concreter.

De impact van Corona was aanzienlijk. Er is hard gewerkt aan het openhouden van operationele stabiliteit om de klanten te blijven helpen.

Het jaar 2019 was een goed jaar voor de bank. Zowel aan de leenkant is er een groei van >11% gerealiseerd, is het balanstotaal ook met >11% toegenomen en het totaal toevertrouwde middelen is met 12% toegenomen.

Mevrouw Banga refereert aan slide no. 17 voor een aantal kengetallen van de Nederlandse activiteiten. Een aantal activiteiten wordt nader toegelicht. Er is geïnvesteerd in het verbeteren van de mobiele applicaties en het verbeteren van het bedienen van de klant. De mobiele app is goed gewaardeerd door klanten op het gebied van privacy en klantvriendelijkheid. De bankactiviteiten in Nederland hebben te maken gehad met een aanhoudend zeer laag renteklimaat met druk op marges als gevolg. De marge op leningen neemt af en overtollige liquiditeit wordt bij ECB gestald tegen -0,5% (50 basispunten). In april heeft Triodos aangekondigd negatieve rente te introduceren bij spaartegoeden > EUR 100.000 en een vast tarief voor spaarrekeningen per maand in rekening te brengen. Ook in andere landen zijn maatregelen genomen. Dit is nodig om in de toekomst het bedrijfsmodel robuust te houden.

Eind 2019 heeft Triodos een nieuw pand op Landgoed De Reehorst betrokken. Het pand is een koploper wat betreft natuur inclusief en duurzaam bouwen.

In België is Triodos zeer betrokken bij de financiering van transitie van België en Belgische ondernemers in sectoren als gezondheidszorg, duurzaam vastgoed en hernieuwbare energie. De groei van kredieten is in België afgeremd, omdat Triodos in België te maken had met zeer lage rente op leningen, meer dan in andere landen. Triodos heeft er bewust voor gekozen bepaalde leningen aan zich voorbij te laten gaan. Voor bijzondere sectoren met een hoge impact worden uitzonderingen gemaakt.

De beleggingsdienstverlening in België, de Triodos Impact Portfolio, zet zich voort. Het beheerd vermogen bedroeg eind 2019 EUR 84 miljoen ten opzichte van EUR 21 miljoen eind 2018.

In Frankrijk is vanwege de lage rente en aanvullende eisen op het gebied van regelgeving besloten om de activiteit niet om te zetten naar een volledig bijkantoor van Triodos. De versterking was niet gerechtvaardigd in de huidige context. In de eerste helft van 2020 is besloten de vestiging in Frankrijk te sluiten en de bestaande Franse klanten te bedienen vanuit België.

In het Verenigd Koninkrijk is in verband met de voorbereidingen op Brexit de vestiging vanaf 1 mei 2019 een volledige dochteronderneming van Triodos Bank N.V. geworden. De dochteronderneming heeft een lokale bankvergunning. Hiermee kan verdere groei in een belangrijke markt waar Triodos al 25 jaar actief is voortgezet worden. Het is een mooie bekroning op het werk, dat Triodos UK recentelijk een koninklijke onderscheiding heeft mogen ontvangen voor duurzame ondernemingen. De vestiging in Verenigd Koninkrijk richt zich op het aantrekken van nieuwe klanten voor de particuliere betaalrekening. Daarnaast blijft de dienstverlening van onverminderd belang. De foto op slide 19 toont de heer Guy Watson, een langjarige relatie van Triodos UK die een biologische groente- en fruitbezorgservice runt en zeer is gegroeid in Corona-tijd.

In Spanje heeft het team hard gewerkt om de stijgende lijn in het nettoresultaat voort te zetten. Het resultaat in 2017 was negatief, maar dit is met een belangrijke stijging verbeterd naar EUR 4,2 miljoen in 2019. In Spanje worden veel kredieten verstrekt in hernieuwbare energie, maar ook aan het midden- en kleinbedrijf. In samenwerking met de Europese Investeringsbank wordt gewerkt aan een Europees garantieprogramma ter versterking van werkgelegenheid en sociale innovatie. In de komende 5 jaar wordt in totaal EUR 65 miljoen aan 430 sociale ondernemingen in België, Frankrijk, Nederland en Spanje verstrekt. De Spaanse vestiging is zeer actief met deze regeling. In 2019 is aan 74 sociale ondernemers kredieten verleend voor een bedrag van EUR 10 miljoen. Ondernemingen kunnen met deze investering en financiering de eerste fase van het bedrijf mogelijk maken tegen lagere rente met lagere zekerheidseisen.

Duitsland heeft in 2019 gedraaid met een klein verlies van EUR 400.000 wat een belangrijke verbetering is ten opzichte van 2018. In 2018 is voor het eerst operationeel break even gedraaid en is bijgedragen aan de overhead kosten van Triodos Bank. Dit heeft zich voortgezet in 2019 met een bijna positief resultaat. De onderliggende groei in de leningportefeuille in bijvoorbeeld duurzaam vastgoed en duurzame energie is met bijna 20% gegroeid in 2019. De leningportefeuille in Duitsland zal verder groeien. Dit is nodig om verdere schaalvergroting te bereiken en nettowinst te realiseren. De Duitse vestiging heeft in 2019 een projectfinanciering verzorgd dat zich richt op het aanleggen van glasvezel in rurale gebieden in Duitsland. Hiermee wordt geïnvesteerd in sociale inclusie en wordt de leegloop van rurale gebieden tegengegaan.

Triodos Investment Management vormt een belangrijke kernactiviteit waarmee op een andere manier impact gerealiseerd wordt in Europa en daarbuiten. Triodos Investment Management heeft 16 fondsen die beleggen in duurzame thema's als microfinanciering, duurzame energie, biologische voeding en landbouw en in beursgenoteerde ondernemingen die een actieve bijdrage leveren aan transitithema's (slide 22 kan om technische redenen niet getoond kan worden).

Het totaal beheerd vermogen bedraagt ca. EUR 4,9 miljard en is in 2019 gegroeid met 18%. Dit is een zeer mooie groei. In 2019 zijn de activiteiten van Triodos Vastgoed Fonds beëindigd wat leidde tot een daling van het beheerd vermogen met EUR 102 miljoen. De fondsen groeiden met 8% als gevolg van waardeinstijgingen. De verkoop van een participatie in Oeganda zorgde voor een eenmalige extra netto winst van EUR 5,4 miljoen. Meer over de impact- en de financiële prestaties van de fondsen zijn terug te vinden in het uitgebreide jaarverslag op de website. Mevrouw Banga geeft het woord aan de heer Haag.

De heer Haag vervolgt omtrent de financiële resultaten over 2019, ondersteund door de presentatie vanaf slide 24. In het jaar 2019 werd Triodos geconfronteerd met een zeer laag renteniveau. Het meest belangrijk als getoond op slide 25 is de blauwe lijn die de ECB depositorente weergeeft en sinds juni 2014 negatief is. Daarnaast zijn de basispunten over 2019 van belang. De grafiek geeft ook de Nederlandse negatieve rente in 2019 weer. Omdat er al enige jaren sprake is van negatieve rente wordt dit als het nieuwe normaal beschouwd en dit zal naar verwachting de komende jaren voortduren met de nodige druk voor banken.

De externe factoren en de economische situatie in 2019 is verankerd in het financieel model. Daarnaast hebben bepaalde aanpassingen die in de ICT doorgevoerd moesten worden vanwege reguleringsvereisten als KYC ('know your customer') gezorgd voor toenemende kosten. Ook is er sprake geweest van stijgende kosten op het gebied van Nederlandse regelgeving, o.a. DGS (Depositogarantiestelsel) en bankheffingen, dat heeft geleid tot een toename van EUR 14 miljoen aan kosten in 2019. Daarnaast is er sprake van onzekerheden zoals de beslissing omtrent Brexit en de gevolgen hiervan en de impact op de Europese markt wat betreft klanten en condities. In 2020 wordt dit vervolgd en mogelijk ook nog in 2021. Deze externe factoren dienen bezien te worden in het kader van de prestaties van de bank.

Slide 27 toont dat de bank ieder jaar een aanzienlijke groei ondervindt in volumes in balans totaal, in 2019 opnieuw een groei van ca. EUR 2,2 miljard. De slides specificeren de geconsolideerde balans per eind 2019, de kredietportefeuille per sector en de ontwikkeling van cijfers per product. De geconsolideerde balans toont een bedrag van EUR 12 miljard en een toename van EUR 1,2 miljard ten opzichte van 2018. Het totaal aan spaar- en betaalrekeningen is met EUR 1,1 miljard toegenomen tot ca. EUR 10,7 miljard. De cash portfolio is toegenomen tot EUR 2,3 miljard eind 2019. Slide 29 toont van links naar rechts een groei van duurzame kredieten tot EUR 8,2 miljard. De legenda aan de rechterzijde geeft de kredieten weer per sector en subsector. De in rood weergegeven subsectoren geven een afname van de kredietvolumes weer. De in groen weergegeven subsectoren tonen aan dat de gevolgde strategie leidt tot verdere duurzame impact. Slide 30 toont de toevertrouwde middelen die zijn toegenomen tot EUR 10,7 miljard. Slide 31 toont het eigen vermogen en toegenomen resultaat in activiteiten. Slide 32 toont de geconsolideerde winst- en verliesrekening. Er is een winst behaald van EUR 39 miljoen, mede door een toename in de baten van EUR 31 miljoen. Verdere uitsplitsing van de baten wordt getoond in slide 33. De ontwikkeling van de groene lijn in rentebaten voortkomend uit de leningportefeuille is zeer positief gegeven de uitdagende omstandigheden. De stabiele groei is gerelateerd aan de items als genoemd in de geconsolideerde verlies- en winstrekening. Slide 34 toont de bedrijfslasten. Deze zijn internationaal toegenomen met EUR 22 miljoen. Dit is mede gelegen in de reguleringsvereisten en vereisten op het gebied van IT. Slide 35 geeft de nettowinst weer. Ondanks externe factoren is 2019 een zeer solide jaar gebleken. Er is in lijn met het budget een winst bereikt van EUR 39 miljoen.

De heer Blom dankt de heer Haag voor zijn toelichting en vervolgt met een toelichting op het milieu- en sociaal jaarverslag 2019 en aansluitend het strategisch perspectief.

2b. Milieu- en Sociaal jaarverslag 2019

Een aantal kengetallen van het milieujaarverslag wordt op het scherm (slide 38) getoond. De eerste rapportages over milieueffecten bij de bank betroffen de impact van operaties zelf, zoals papierverbruik, mobiliteit, kantoor en energieverbruik. De laatste jaren gaat het veel meer over de balans van de bank, zoals verrichtingen op het gebied van kredietverlening en de milieueffecten van het bankieren. Ten aanzien van Triodos haar eigen milieulasten is niet veel veranderd, maar voor sommige cijfers is dit anders. Dit is gelegen in een andere berekeningswijze. Het hoogtepunt voor het verbeteren van de eigen milieufootprint van Triodos Bank was het nieuwe gebouw voor de bank in Nederland. Het gaat niet alleen om het gebouw zelf, maar het dient als belangrijke voorbeeldfunctie voor andere kantoorgebouwen. Ten opzichte van het budget zijn er niet veel extra kosten gemaakt. Omtrent de kredietportefeuille refereert de heer Blom aan PCAF, Partnership for Carbon Accounting Financials. Pagina 36-38 in het jaarverslag toont de hoeveelheid CO² emissies die de bank financiert, vermijdt en aan de atmosfeer onttrekt. Het is een interessante manier om te rapporteren op weg naar de doelstelling van Parijs uit 2015 om voor het jaar 2030 tenminste 49% minder uitstoot te bewerkstelligen; Triodos streeft ernaar om 55% minder CO² uit te stoten.

Omtrent het sociaal jaarverslag is een aantal kencijfers weergegeven op slide 39. Er is een groei in het aantal medewerkers. Dit is te herleiden tot een tweetal zaken. Het eerste betreft de verzelfstandiging van de vestiging in het Verenigd Koninkrijk waarbij een aantal functies apart ingericht is. De tweede oorzaak is gelegen in een groot project dat te maken heeft met 'Know your Customer' en transaction monitoring. Dit betreft alle banken en heeft geresulteerd in een stijging van

ca. 1% van het medewerker aantal enkele jaren geleden, naar 10% nu. Triodos tracht in dit project samen te werken met andere banken, maar desondanks heeft het tot een kostenstijging geleid. Triodos wil een efficiënte groei realiseren en streeft ernaar dat dit niet leidt tot meer medewerkers. Corona heeft bijgedragen aan het thema thuiswerken; 80-90% van de medewerkers werkt momenteel vanuit huis. Het is de intentie om elementen hiervan vast te houden. Mede vanwege de doelstelling om effectiever met ruimte om te gaan wordt bezien of een percentage thuiswerken behouden kan worden.

Het ziekteverzuim is gestegen van 3,8% naar 4,3%. Dit is gerelateerd aan de spanningen waar de banken voor staan. In nauw contact met de Ondernemingsraad wordt bezien waar een verbeteringslag te maken is, bijvoorbeeld door slimmer en efficiënter werken en minder druk te realiseren op de organisatie en projecten.

De verhouding man/vrouw toont dat 44% van de vrouwen een functie bekleedt in het management. Dit is een mooi resultaat dat zich manifesteert en in het DNA van de bank terecht is gekomen. Het onderwerp diversiteit heeft veel emoties en zorgen opgeroepen in de maatschappij in brede zin. Dit aspect zal veel sterker op de agenda worden gezet. Het onderwerp sluit aan bij de Triodos waarden van diversiteit en is een kernthema in onze missie. Het thema heeft de volledige aandacht van de Raad van Bestuur en de Directeur HR.

De ratio hoogste/mediaan salaris bedraagt 5,6. Dit is de verhouding tussen het gemiddelde salaris en het hoogste salaris. Triodos ambieert niet boven de 7 uit te komen.

De medewerkerbetrokkenheid is gedaald ten opzichte van het jaar 2017, t.w. 84% ten opzichte van 92%. Dit heeft geleid tot vragen of er bijvoorbeeld een relatie is met spanningen op de organisatie. De uitkomst is desondanks nog zeer hoog vergeleken met de benchmark van vergelijkbare bedrijven van 72%.

Het medewerkersverloop bedraagt 9,9% en bevindt zich bijna tegen de grens van 10% aan. Sommige andere financiële instellingen hebben een hoger percentage. De oorzaak is gelegen in de stevige transitie binnen de bank en toenemende activiteiten.

De heer Blom vervolgt met de strategische perspectieven voor komend jaar. Corona speelt hierbij een belangrijke rol. Dit vormt een belangrijke test wanneer de klimaatverandering doorzet. Voor banken is dit een echt leermoment om te zien hoe om te gaan met dit soort veranderingen in natuur en ziektes. Voor 2020 en 2021 worden als gevolg van Corona nog wel dreigingen verwacht. Een aantal klanten zal vermoedelijk problemen tegemoet zien op het gebied van business continuity. Omdat Triodos een relatiebank is zijn wij in gesprek met deze klanten en helpen we ze waar mogelijk binnen onze eigen kapitaal- en liquiditeitsruimte. Ten aanzien van kansen is er ook veel mogelijk in relatie tot Corona door een actieve houding te tonen en de kans te bezien om klanten die koploper zijn in duurzame en circulaire activiteiten te ondersteunen middels financiering en het ontwikkelen van nieuwe business concepten. Dit kan op het gebied van duurzaamheid, meer lokale voedselproductie, biodiversiteit, maar ook met nieuwe samenwerkingsvormen, meer sociale inclusie.

Corona heeft de strategische agenda van vorig jaar extra geactiveerd en in versnelling gebracht. Het goede nieuws is dat dit heeft geleid tot meer personen die participeren en het besef dat er iets moet veranderen. Mensen in de Triodos community accepteren dat dit gepaard gaat met onzekerheid en risico's. Zij volgen hun hart, maar gebruiken ook zeker hun hoofd.

In tijden van crisis is er ook behoefte aan een stip op de horizon. In de media is breed uiteengezet hoe het na Corona anders kan. Triodos heeft hier na 40 jaar ervaring concreet met haar visie 'Reset of the Economy' meer diepte aan willen geven. De visie is op de website terug te vinden en vormt de basis om de strategie verdere invulling te geven. Daarnaast moet Triodos Bank ervoor zorgen dat het huidige bedrijf sterk en krachtig op orde blijft. De kapitaalbasis is goed en moet goed blijven. Dit geldt ook voor de liquiditeit. Er dient voor gezorgd te worden dat winstgevendheid behouden blijft.

Het is van belang dat de vergezichten kenbaar en duidelijk zijn. Triodos kan dit echter niet zonder haar certificaathouders, niet zonder medewerkers, niet zonder klanten. Het stakeholdermodel maakt Triodos krachtig. Er zal mogelijk sprake zijn van risico en onzekerheid, maar er zijn genoeg kansen. De certificaathouder kan met zijn ingelegd kapitaal 10-12x dat bedrag aan kredietverlening mogelijk maken. Door spaargeld om te zetten in kredietverlening wordt een geweldige impact gemultipliseerd. De heer Blom benadrukt dat de bank zich dit terdege realiseert en daarom een goede relatie met certificaathouders belangrijk vindt.

De heer Blom vervolgt dat de bank zich realiseert dat de certificaathouders met maatregelen zijn geconfronteerd die onverwacht waren en soms pijnlijk. Dit is afgelopen tijd ook ervaren in de communicatie en wordt erkend. De heer Blom sluit af in de hoop dat Triodos en haar certificaathouders samen kunnen bouwen aan een kansrijke toekomst van Triodos Bank.

De Voorzitter dankt de Raad van Bestuur voor de toelichting.

Voordat er gelegenheid is om vragen te stellen aan de Raad van Bestuur, brengt de voorzitter graag verslag uit over de activiteiten van de Raad in 2019.

2c. Verslag van de Raad van Commissarissen

De Voorzitter refereert aan een heftig jaar. Het eerste kwartaal piekte Corona in China en Italië en het tweede kwartaal in Europa en US. Inmiddels vliegen de aantallen omhoog in de meeste andere continenten. Vaccins en behandelmethoden zijn nog niet in zicht. De economische schade is al groot en zal nog jaren doordreunen. Ook Triodos Bank en haar klanten staan voor een grote uitdaging.

Daarom is het mooi te constateren dat Triodos in 2019 veel zaken op orde heeft gebracht. Processen zijn aangepast aan de wet- en regelgeving, de door Brexit afgedwongen verzelfstandiging van Triodos UK is volgens plan uitgevoerd en de kapitalisering heeft tegen het einde van het jaar weer een zeer solide niveau bereikt. Ondanks moeilijke omstandigheden heeft de bank als groep de impact vergroot en is de winstdoelstelling gehaald. Dat verdient onze complimenten. De Voorzitter spreekt zijn complimenten uit aan de Raad van Bestuur en alle medewerkers.

Het is de rol van de Raad van Commissarissen om toezicht te houden op de Raad van Bestuur en in open dialoog te adviseren. Het 3-jaarlijks strategische plan betreft het tijdvak 2019-2021. Het plan is goedgekeurd in 2018. De Raad van Commissarissen let er op dat de jaarplannen in lijn zijn met de strategie. Dit dient soms bijgestuurd te worden. Wanneer de actualiteit veel stuurmanskunsten vraagt, dan wordt de Raad van Bestuur uitgedaagd om ook lange termijn doelstellingen, bijvoorbeeld wat betreft innovatie, de nodige aandacht te geven.

De heer Blom heeft toegelicht dat 2020 een extra moeilijk jaar is. Alle zeilen dienen gehesen te worden en sommige bakens moeten worden verzet. In goede samenwerking tussen Bestuur en Commissarissen worden besluiten daartoe voorbereid, genomen, goedgekeurd en in samenspel met DNB verloopt dat constructief.

De wijzigingen in de samenstelling van Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen en hoe daarmee is omgegaan is te lezen in het verslag. Met mevrouw Van der Weerd en de heer Haag is de Raad van Bestuur met twee nieuwe leden aangevuld. Genoemde personen dragen de missie en brengen hun brede kennis en ervaring in.

Ook de Raad van Commissarissen is afgelopen jaar versterkt met de heer Nawas en de heer D'Hondt. Met de benodigde kwaliteiten en specialismen is de kwaliteit in de Raad geborgd en kon richting 2020 worden afgezien van het werven van nieuwe kandidaten. In 2019 heeft de Raad van Commissarissen met externe ondersteuning haar eigen functioneren geëvalueerd. De daaruit voortgekomen verbeterpunten zijn ter hand genomen.

De Voorzitter vervolgt met de huidige crisis en de enorme druk op de Triodos Bank. Tegelijkertijd is iedere crisis ook een kans: een reset van de economie is geboden. Het moet anders, het kan anders door bijvoorbeeld minder te reizen, zeker in de spits, of door af te stappen van de wens naar alsmaar meer en in plaats daarvan naar duurzaam en meer sociaal. De missie van Triodos is uiterst actueel. De Voorzitter geeft twee voorbeelden: op 28 mei 2020 is 'Reset the Economy' geïntroduceerd, 'an agenda for regeneration and recovery of the Corona crisis', geschreven door de medewerkers van Triodos Bank. Er wordt in Europees verband samengewerkt. Ook dat is een knappe prestatie voor een relatief kleine bank die haar weg vindt met de Europese Investeringsbank en als eerste bank de sociale impact CMR vormgeeft. De missie is ook in het bankbedrijf actueel. In tijden van Corona is het bijvoorbeeld uiterst actueel om kredietaflossing enige tijd uit te stellen, zoals Triodos heeft gefaciliteerd aan ca. 600 van haar klanten, waardoor die bedrijven kunnen doorgaan met maken van impact en het versnellen van de missie.

Als Raad van Commissarissen is de betrokkenheid bij Triodos Bank groter dan ooit. Samen met de Raad van Bestuur zet de Raad haar schouders eronder.

De Voorzitter geeft aan dat er nu gelegenheid is tot het stellen van vragen.

Eerst worden de vragen beantwoord die tevoren zijn ingediend. Aanvullende vragen kunnen via de chatfunctie van de webcast worden gesteld.

De vragen worden per aantal van 3 voorgedragen en beantwoord. De volgende vragen hebben betrekking op de certificaten.

Mevrouw Deorsola uit Brussel, de heer Limborg uit Zeist, de heer Op den Orth uit Den IJp, de heer Lovatt Smitt uit Hellingly, mevrouw Webber uit Hellingly, de heer Wesseling uit Hazerswoude, de heer Schropp uit Driebergen-Rijsenburg en de heer Ladus uit Tiel hebben allen vragen gesteld over de hervatting van de handel in certificaten, de maximale duur van de opschorting en de criteria voor de hervatting van de handel. Ook is gevraagd waarom de koers tijdens de niet verhandelbare periode is gezakt en hoe denkt Triodos te voorkomen dat bij het weer opstarten van de handel in certificaten de prijs beneden de EUR 83 zal zakken?

De heer Groen uit Utrecht heeft de volgende vraag ingediend:

“Kan Triodos certificaathouders de mogelijkheid bieden om over (een deel van) de waarde van zijn certificaten een lening te verstrekken met de waarde van zijn certificaten als borg? Een en ander onder duidelijke motivering van de certificaathouder en als de handel in aandelen is bevroren?”

De heer Wesseling uit Hazerswoude heeft de volgende vraag ingediend:

“Kan Triodos exact inzichtelijk maken wat het verband is tussen het blokkeren van de handel in certificaten en de slagkracht van de bank?”

De heer Blom antwoordt dat hij getracht heeft een deel van de vragen te beantwoorden bij het eerste deel van de inleiding. De verwachting is dat er na 21 augustus 2020 weer wordt opengegaan, onder voorbehoud van de benodigde goedkeuring van de toezichhouder. De belangrijkste reden hiervoor is dat per die datum de halfjaarcijfers beschikbaar zijn en dit inzicht geeft waar Triodos Bank staat. Het tweede belangrijke aspect is de redelijke inschatting dat nieuwe investeerders zullen willen instappen. Na 21 augustus 2020 wordt bezien wat de situatie is, het sentiment en wat de markt ervan vindt. Een tweede golf van het corona-virus kan ook een rol spelen met gevolgen voor de onzekerheid over de economie en het vertrouwen, alle aspecten spelen mee en zullen worden beoordeeld. De derde vraag omtrent de waarde van certificaten. Deze wordt vastgesteld op basis van intrinsieke waardeberekening van de onderneming. Het marktsysteem heeft daar weinig invloed op. Elke week wordt de berekening gemaakt en gepubliceerd. De ontwikkeling is redelijk stabiel gebleven en de verwachting is dat het stabiel blijft, maar garanties kunnen niet gegeven worden.

De heer Blom beantwoordt de tweede vraag omtrent verkrijgen van krediet op basis van het certificaat. Dit kan niet één op één. Triodos Bank kan haar eigen kapitaal niet financieren via leningen aan een certificaathouder. Individuele klanten kunnen contact opnemen met hun relatiemanager of klantcontact om te bekijken of er andere oplossingen voorhanden zijn.

De volgende 2 vragen worden voorgedragen en beantwoord.

De heer Ladus uit Tiel heeft de volgende vragen ingediend:

- 1) *“Hoe denkt de bank te voorkomen dat er massaal en langdurig afscheid wordt genomen van certificaten en mogelijk zelfs van de bank zelf?”*
- 2) *“Hoe denkt de bank in de toekomst vertrouwen te wekken van beleggers voor de certificaten?”*

De heer Stolk uit Breda heeft de volgende vraag ingediend:

“Zou het mogelijk zijn de regel zo te wijzigen dat de certificaten wel ter verkoop aangeboden kunnen worden bij overlijden van de certificaathouder?”

De heer Blom concludeert dat dit concrete vragen betreft. Er wordt zeker niet overwogen om afscheid te nemen van certificaten van aandelen. Dit hangt nauw samen met de missie van de bank. Dit is 40 jaar lang succesvol toegepast en Triodos ziet hiervoor een toekomst. Daarnaast is niet aan de orde dat de bank zelf afscheid neemt. Wel zal bezien worden hoe er in relatie tot de certificaathouder wederzijds vertrouwen is. Bij veel certificaathouders is sprake van vertrouwen, maar de bank dient ook in gesprek te blijven met de certificaathouders die willen verkopen.

De heer Blom vervolgt dat verkoop van certificaten bij overlijden helaas niet mogelijk is. De reden hiervoor is dat Triodos Bank alle certificaathouders gelijk behandelt en daarvoor geen specifieke uitzondering maakt.

De Voorzitter vervolgt dat de geboden middelen hopelijk vorm bieden tot een dialoog, zowel door de tevoren ingediende vragen en de mogelijkheid om vragen te stellen via de chatbox. Dit is niet beperkt tot de vergadering; zowel de Raad van Bestuur als de Raad van Commissarissen kan vragen ontvangen indien er behoefte is aan dialoog.

De tevoren ingediende vragen omtrent dividend en het ingetrokken dividendvoorstel worden per aantal van 3 voorgedragen en beantwoord.

De heer Crickx en de heer Lemaire, beiden uit Rixensart, hebben de volgende vragen ingediend:

“ 1) Het besluit om geen dividend uit te keren te herzien en een bedrag aan dividend te betalen dat dichter bij EUR 1,95 ligt dan bij EUR 1,65.

2) Als dit niet wordt toegestaan, vragen zij Triodos om dan in ieder geval een voorziening te treffen voor de houders van certificaten voor een bedrag kleiner dan EUR 100.000 zodat deze groep wel dividend ontvangt.

3) Indien er geen dividend wordt uitbetaald, vragen zij aan Triodos om meer geld te besteden aan de derde wereld landen die meer geraakt worden door COVID-19.”

De heer Devos uit Meise heeft de volgende vraag ingediend:

“Waarom is er geen dividenduitkering voor klanten die het kernkapitaal steunen? Een gedeeltelijke uitbetaling van dividend over 2019 zou ook mogelijk zijn toch?”

De heer Schropp uit Driebergen-Rijssenburg heeft de volgende vragen ingediend:

“ 1) Waarom heeft het bestuur van Triodos Bank besloten de aanbeveling van DNB en ECB op te volgen, het geen verplichting is?

2) Is uw financiële situatie (de buffereisen) zo wankel dat daar geen ruimte voor is?

3) Moet een dergelijk besluit niet worden voorgelegd aan de certificaathouders/aandeelhouders? Zo nee, waarom niet?

4) Waarom is een dividendvoornemen wel een voorstel dat in het jaarverslag wordt gepresenteerd en moet worden voorgelegd aan de certificaathouders, terwijl het voornemen om het dividend op nul te stellen geen voorstel is waarover in de vergadering moet worden gestemd? Met andere woorden, wat is het precieze verschil in een besluit tot intrekken van dividend waardoor raadpleging niet hoeft, vergeleken bij een besluit tot uitkeren van dividend?

5) Vindt u het niet onvriendelijk naar certificaathouders om een dergelijk dividendbesluit pas bekend te maken nadat u de handel in certificaten heeft stilgelegd? De aanbeveling van DNB loopt tot 1 oktober 2020.

6) Gaat u op 1 oktober 2020 opnieuw een positief dividendbesluit nemen/voorleggen? Zo ja, wordt dat in een (extra) vergadering voorgelegd, of wordt het in de vergadering op 29 juni 2020 voorgelegd?”

De heer Blom beantwoordt de vragen met de volgende aanvullende opmerkingen.

Omtrent de laatste vraag: strikt juridisch was Triodos niet verplicht om de aanbeveling van DNB en ECB te volgen, maar een zo belangrijk signaal van toezichthouders en de maatschappelijke verantwoording richting andere banken en samenleving heeft de Raad van Bestuur met steun van de Raad van Commissarissen doen besluiten om daar aan mee te doen en het aanvankelijke voorstel in te trekken. Wat betreft de bredere afweging of het niet verplicht is dit voor te leggen aan de Algemene Vergadering en certificaathouders valt dit besluit binnen de bevoegdheid en verantwoordelijkheid die de Raad van Bestuur heeft en daarin gesteund wordt door de Raad van Commissarissen. De afweging wordt niet voorgelegd aan een vergadering als deze.

Op de vraag omtrent de dividenduitkering aan klanten die het kernkapitaal steunen antwoordt de heer Blom dat alles kernkapitaal is en in het kader van gelijke behandeling van klanten geen onderscheid wordt gemaakt tussen klanten.

Op de vraag omtrent mogelijkheid tot uitkeren of aan de groep die certificaten houden voor EUR 100.000 of minder en de derdewereld landen antwoordt de heer Blom dat dit niet mogelijk is vanuit gelijke behandeling en de beslissing is genomen onder bredere context. In het algemeen blijft Triodos zich maximaal inzetten via de fondsen via microkrediet, maar die bedragen worden niet 1 op 1.

gealloceerd. De aanbeveling van DNB is om het dividend aan het kapitaal toe te voegen zodat de bank sterk uit de crisis kan komen en kredietklanten kan helpen.

Mevrouw Van Egmond uit Den Haag heeft de volgende vragen ingediend:

- “1) Wat is nu precies de inhoud van de correspondentie van de DNB met Triodos over het dividendbeleid?”*
- 2) Is Triodos alleen moreel verplicht het dividend uit te stellen of zijn ze verplicht dit te doen van DNB als toezichthouder?”*
- 3) Wat voor druk is uitgeoefend op de Raad van Bestuur? Is er gedreigd met sancties?”*
- 4) Wordt het dividend eventueel bijgesteld in 2021 als compensatie voor aandeelhouders: dividendbesluiten zijn uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur?”*

De heer Blom beantwoordt de vragen als volgt:

Het dividend in 2021 gaat over de eventuele winst van 2020 van de bank en bepaalt of wel of niet tot uitkering kan worden overgegaan.

De heer Arlman uit Den Haag heeft de volgende vraag ingediend:

“Het median en hoogste salaris wordt vergeleken, begrijpelijk maar wat betekent dan ‘exclusief het hoogste salaris’?”

De heer Blom antwoordt dat de berekening conform de GRI regelgeving gedaan moet worden, bij het berekenen van het mediaan salaris mag het hoogste salaris niet meegenomen worden. Dit wordt gedaan om te voorkomen dat een salaris teveel invloed heeft op het totaal. Bij Triodos kunnen geen variabele inkomsten worden verdiend.

De Voorzitter deelt mede dat via de chat de volgende vragen zijn ontvangen:

De volgende vraag via de chat wordt gesteld door de heer Tamis uit Alkmaar:

“Is het niet eerlijker om de grens voor het heffen van negatieve rente te verlagen in plaats van ook aan alle kleine spaarders een vaste bijdrage per maand te vragen?”

De volgende vraag via de chat wordt gesteld door Jeuron B.V. uit Helmond:

“Ik heb gehoord dat Triodos een deel van zijn kapitaal heeft ondergebracht bij ABN AMRO. Klopt dit? Zo ja, wat is daarvan de reden?”

Mevrouw Banga antwoordt op de vraag van de heer Tamis omtrent het heffen van negatieve rente bij tegoeden > EUR 100.000 en wellicht de grens lager te leggen. De uitvoering van deze maatregel is de beste optie in het kader van de open solidariteitsregel. Triodos Bank vindt het belangrijk dit vorm te geven en ook voor kleinere spaarrekeningen kosten in rekening te brengen. De kosten werden voorheen meer betaald uit rentemarge, maar dat is nu niet meer het geval. Wel worden bij bepaalde doelgroepen, zoals bij kinderspaarrekeningen en de groep klanten van 15-18 jaar, andere tarieven toegepast. Zo wordt getracht een goede afweging te maken.

De heer Blom beantwoordt de vraag van de heer Tamis als volgt: er wordt geen kapitaal bij ABN AMRO geplaatst, wel liquiditeiten. Hiervoor zijn processen opgesteld. De heer Haag voegt toe dat de reden voor het onderbrengen van liquiditeiten en de participatie is het voorkomen van negatieve rentetarieven en een groei van gelden waarover 0,5% basispunten betaald moet worden. De heer Haag benadrukt dat het niet om lange termijn investeringen gaat. De Voorzitter vult aan dat pagina's 95 en 96 de ontwikkeling laten zien hoe het kapitaal is verdeeld over publieke en private instellingen en hoe ABN AMRO daarin participeert.

De Voorzitter deelt mede dat via de chat de volgende vragen zijn ontvangen:

De volgende vraag via de chat wordt gesteld door de mevrouw Horsten uit Eindhoven:

- “1) Can you share more about the severance payment on page 128 of the annual report?”*
- 2) How do you see the impact themes of Triodos (environment, social and culture) relate to the Sustainable Development Goals (for example culture does not seem to be present in the SDG's)?”*

De Voorzitter zal de eerste vraag door mevrouw Van der Lecq laten beantwoorden bij het volgende agendapunt.

De tweede vraag is gerelateerd aan de drie impact thema's als opgenomen in de 3-jaar strategie, maar ook aan andere impact thema's als cultuur. Het betreft één raamwerk en in het jaarverslag vanaf pagina 231 wordt ingegaan op de Sustainable Development Goals. Het raamwerk wordt wereldwijd gebruikt voor het formuleren van doelstellingen als verder verklaard op pagina 232 van het jaarverslag. Er wordt minder gefocust op kunst en cultuur als het gaat om algemeen belang en als onderdeel van de integrale benadering van impact, maar dat wil niet zeggen dat er geen andere impact thema's zijn dan als genoemd in de 3-jaar strategie.

De Voorzitter vervolgt dat via de chat de volgende vragen zijn ontvangen:

De volgende vragen via de chat wordt gesteld door mevrouw Wegener uit München:

"1) About Brexit and the UK branch: you said you have taken steps to make them more independent (in case of no FTA or limited FTA); how do you think the new course by UK government will impact their core of ethical banking?"

2) About the dividend: while I understand and agree with the solidarity of no dividends this year, you said that Triodos has enough profit from last year to be able to. Do you plan to put this part on top of new dividends if in a new year economy has stabilized enough to give dividends again?"

De volgende vraag is via de chat gesteld door de heer Freudenreich uit Alkmaar:

"Moet door het afzien van dividend uitbetaling de waarde van de certificaten niet toenemen?"

De heer Blom antwoordt dat de ratio voor dividend is de winst van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin dividend wordt toegekend. De winst van 2020 is bepalend voor de dividendhoogte welke in 2021 kan worden vastgesteld. Extra dividend wordt niet direct als mogelijkheid beschouwd, maar de heer Blom spreekt de hoop uit dat Triodos Bank in stabielere vaarwater komt. De dividenduitbetaling wordt dan niet ingehaald, maar wel voortgezet.

Op de vraag of dividendbeleid tot waardevermindering leidt, antwoordt de heer Blom dat wanneer dividend niet wordt uitgekeerd, dit onderdeel van de intrinsieke waarde van de bank wordt en een positief effect heeft op de waarde van het certificaat.

De Voorzitter stelt dat hiermee ook de vraag van de heer Zwaan uit Scharsterbrug is beantwoord die luidt als volgt: *"U geeft aan dat er op zich wel ruimte is voor dividend over 2019. Hoe wordt dit geld nu bestemd?"* Dit vindt zijn weg in versterking van de positie en het opwaartse effect op de waarde van de aandelen.

De Voorzitter refereert aan de via de chat binnengekomen opmerking van de heer Oen uit Amsterdam:

"Meer een opmerking dan een vraag. Ik als certificaathouder vind het geen enkel punt dat er geen dividend wordt uitgekeerd. Ik vraag mij wel af of men beseft dat het certificaat wordt 'verzwakt' (ik schilder het ff) als er wel dividend wordt uitgekeerd".

De Voorzitter beaamt dat dit het geval is en dankt de heer Oen voor zijn opmerking.

De Voorzitter refereert aan de volgende vraag van mevrouw Wegener uit München:

"About Brexit and the UK branch: you said you have taken steps to make them more independent (in case of no FTA or limited FTA); how do you think the new course by UK government will impact their core of ethical banking?"

De Voorzitter refereert aan de volgende vraag van de heer Tafforeau (woonplaats onbekend):

"What are the plans about the possibility for private individuals to have a current account in Belgium (compte à vue, compte courant)?"

De Voorzitter refereert aan de via de chat binnengekomen vraag van de heer Holwerda uit Barneveld:

"Al een paar jaar (als ik het goed heb) wordt gesproken over het rendement/resultaat/groei van de Duitse vestiging. En dat het gewoonweg steeds tegenvalt. Wat is/zijn de hoofdreden(en) van deze resultaten. Geeft mevrouw Banga al een beetje een teken van mogelijk stoppen in Duitsland?"

Mevrouw Banga behandelt de drie vragen één op één als volgt.

De vraag omtrent de onafhankelijkheid van de dochteronderneming in het Verenigd Koninkrijk wordt beantwoord door de naderende Brexit en de verzelfstandiging van activiteiten. De verdere

ontwikkelingen dienen gezien te worden. Met deze stap is Triodos klaar om na de Brexit actief te blijven in het Verenigd Koninkrijk en vorm te geven aan ethical banking. Ethical banking in het Verenigd Koninkrijk is springlevend en groei is voorzien. Het is een goede uitgangspositie en de hoop is dat het klimaat zo blijft dat versterking mogelijk is.

Mevrouw Banga beantwoordt de vraag van heer Tafforeau omtrent de kansen op het openen van particuliere beleggings-/betaalrekening in België. Op dit moment heeft Triodos niet een dergelijk concreet plan. De investeringen die hiermee gepaard gaan zijn groot en het is geen makkelijk product om rendabel te maken. Triodos beschouwt dit als een leemte. Een nieuw payment service directive onder de Europese Unie zou dit verder op een andere manier vorm kunnen geven.

Op de vraag omtrent de Duitse vestiging antwoordt mevrouw Banga dat in 2018 operationeel het break even punt is bereikt. In 2019 is het resultaat verbeterd en heeft de vestiging bijgedragen aan een deel van overheadkosten. Belangrijke factoren die bijdragen aan het behalen van resultaat hebben ook te maken met het lage renteklimaat. Er is echter grote potentie en mogelijke schaal om kosten te kunnen dragen.

Er zijn nog twee vragen ontvangen via de chatfunctie; met deze vragen wordt de vragenronde gesloten. De Voorzitter roept echter op dat men zich vrij moet voelen om verder met de bank in contact te treden.

De Voorzitter refereert aan de via de chat binnengekomen vraag van de heer Holwerda uit Barneveld: *“De gestegen ICT kosten en de verwachting dat deze kosten gezien alle regelgeving en efficiënte wensen zullen blijven stijgen of zeker niet gaan dalen. Wordt op dit gebied met andere nationale/internationale banken samengewerkt om de kwaliteit goed te bereiken/te handhaven en de kosten in de hand te houden?”*

De Voorzitter refereert aan de via de chat binnengekomen vraag van de heer Van Helsdingen uit Oegstgeest: *“Betreft: diversificatiebeleid van de bank met betrekking tot leningen en investeringen in duurzame fondsen: in het jaarverslag 2019 staat te lezen over (verdere) spreiding van leningen en investeringen, in zowel geografisch als thematisch opzicht. Zou een korte toelichting kunnen worden gegeven op strategische en efficiëntie overwegingen die hierbij een rol spelen? Deze vraag gaat specifiek over: hoe verhouden realisatie van strategische impact, risicospreiding en operationele kosten zich tot elkaar? Kan in sommige gevallen niet beter worden gekozen tot meer concentratie van de activiteiten, met name in geografische zin, omwille van vergroting/consolidatie van meetbare impact?”* De Voorzitter geeft aan dat deze vraag gaat over kosten als ook wanneer is geografische concentratie belangrijk en wanneer spreiding.

Mevrouw Banga beantwoordt de vraag van heer Holwerda omtrent de ICT kosten als volgt. Triodos Bank verwacht dat de ICT kosten blijven stijgen. Dit heeft te maken met investeringen in digitale processen en dit kan overall leiden tot lagere kosten. Triodos Bank wil het bedienen van klanten verbeteren, handelingen efficiënter maken en beter in control zijn van de processen. Wel dient in ogenschouw genomen te worden dat de ICT-strategie vorm krijgt door in één keer te investeren en te standaardiseren. In samenwerking met andere banken wordt de investering op het gebied van het monitoren van transacties in Nederland gezien. In Duitsland maakt de sector gebruik van een gezamenlijke IT oplossing voor de coöperatieve sector en wordt op die manier schaal bereikt.

Mevrouw Banga beantwoordt de vraag van heer Van Helsdingen rond diversificatie, thematisch en geografisch, als volgt. Met betrekking tot de spreiding van activiteiten zijn zowel impact, risico als rendement belangrijke overwegingen. De bank werkt aan het managen van concentraties, geografisch en thematisch, maar het is ook een risico overweging. Triodos is aanwezig in derdewereld landen; dit biedt spreiding van risico, maar het kan ook gepaard gaan met hogere kosten. Dit is een continue afweging. Het voegt toe aan het component impact door binnen al die landen aan impactthema's te werken, als Europese speler kan daarmee meer voor elkaar worden gekregen.

De Voorzitter verzoekt mevrouw Banga de sluiting van de vestiging in Frankrijk te beschouwen in deze context. Mevrouw Banga antwoordt dat het in die context niet verantwoord was om een bijkantoor te openen in Frankrijk en is gekozen voor andere activiteiten in het buitenland.

De Voorzitter sluit de vragensessie af en geeft het woord aan mevrouw Van der Lecq, voorzitter van de Remuneration Committee en van de Nomination Committee.

2d. Uitvoering beloningsbeleid

Mevrouw Van der Lecq licht toe dat de Raad van Commissarissen verantwoording aflegt voor het gevoerde beloningsbeleid ten aanzien van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur over het jaar 2019. Het overzicht staat vermeld op pagina's 127 t/m 130 van het jaarverslag. De samenvatting van de uitgangspunten daarbij staan vermeld op pagina's 126 en 127.

Mevrouw Van der Lecq licht de drie uitgangspunten van het gevoerde beloningsbeleid als volgt toe. De inkomsten van de bank worden gegeneerd doordat alle medewerkers daar samen aan werken. Hiermee streeft de bank naar een faire beloning met inachtneming van de verantwoordelijkheden die iedereen daarbij draagt. De loonstijging voor de Raad van Bestuur en medewerkers zijn ook in 2019 in goede verhouding tot elkaar gehouden.

Het tweede uitgangspunt is dat de bank geen variabele of prestatie gebonden bonus of opties aanbiedt aan bestuursleden of medewerkers vanuit het principe hoe de bank werkt.

Het derde punt betreft de verhouding tussen de medewerkersalarissen. Hiervoor wordt de mediaan berekend als gemiddelde, waarbij de bank de hoogste beloning buiten beschouwing laat. Na vaststelling van de mediaan wordt deze vergeleken met de hoogste beloning. Deze hoogste beloning mag niet meer zijn dan 7x de mediaan, in 2019 was dit 5,6. Hiermee wordt voldaan aan de GRI (Global Reporting Initiative) standaard en de eigen normering van de bank.

Mevrouw Van der Lecq vervolgt dat de vraag over de vertrekregeling die via de chat was ingediend betrekking heeft op hetgeen met de voormalig CFO, de heer Aeby, is afgesproken. Het gehele bedrag is ten laste gebracht van het jaar 2019. De heer Aeby is formeel op de dag van de Algemene Vergadering van 2019 vertrokken, maar heeft per die datum zorggedragen voor het borgen van zijn taken richting de nieuwe CFO. Daarnaast zal de heer Aeby tot september 2020 een aantal adviesrollen bekleden ten behoeve van de Raad van Bestuur. De toelichting staat vermeld in de voetnoten op pagina 128 van het jaarverslag. De Voorzitter dankt mevrouw Van der Lecq voor haar toelichting op dit punt.

De Voorzitter gaat over naar agendapunt 2e, de vaststelling van de jaarrekening.

2e. Vaststelling van de jaarrekening 2019

De Voorzitter vervolgt dat elk jaar een verkort financieel verslag in het Nederlands wordt opgesteld. Het Engelstalige jaarverslag wordt aan de vergadering voorgelegd om te worden vastgesteld. Het Engelstalige jaarverslag is de versie die wordt vastgesteld. Om tijdswege wordt de rest van de toelichting achterwege gelaten. De Voorzitter geeft het woord aan de heer Jansen, partner bij de externe accountant PWC.

De heer Jansen zal een nadere toelichting geven op de controle 2019. De collega van de heer Jansen is via de webcast eveneens aanwezig. Het boekjaar 2019 is het 4e jaar dat PWC als externe accountant optreedt. De missie en cultuur van Triodos zijn als uniek te kenmerken en vormen een belangrijk uitgangspunt in het kader van de accountantscontrole. Dit jaar zijn er veel inspanningen verricht om de kennis over de bank te vergroten en er zijn veel dialogen met hen gevoerd.

Evenals in voorgaande jaren bestond de opdracht uit drie delen, t.w. de controle van de jaarrekening, de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie en de uitgevoerde werkzaamheden ten aanzien van de overige delen in het jaarverslag. De slides in de presentatie zullen per onderdeel terugkomen en de toelichting op hoofdlijnen weergeven.

De controle van de jaarrekening. De conclusie is dat ten aanzien van zowel de geconsolideerde jaarrekening als de vennootschappelijke jaarrekening een goedkeurende verklaring is verstrekt per 19 maart 2020. In het kader van Corona wordt de impact gezien als een "non-adjusting" post-balance sheet gebeurtenis voor de jaarrekeningen eind december 2019. Dit wordt een type 2 gebeurtenis genoemd. De jaarrekening wordt niet aangepast op de gevolgen van dit virus. Impact wordt zichtbaar in de rapportages over 2020. Hierover is een paragraaf opgenomen in onze controleverklaring, maar dit doet niets af aan het oordeel van de accountant.

Bij de controle wordt de materialiteit bepaald op basis van relevante informatie van gebruikers voor de jaarrekening. De materialiteit voor 2019 is bepaald op EUR 2,6 miljoen. Deze materialiteit is gealloceerd aan diverse branches die onderdeel zijn van de controle en waarmee het overgrote deel van de opbrengsten en het resultaat voor belasting is gecontroleerd.

Voor controle heeft de externe accountant zich gericht op significante componenten van de groep, waaronder de vier branches in Nederland, België, Spanje en Duitsland, het Triodos hoofdkantoor, Triodos UK en Triodos Investment Management. De controle op Triodos hoofdkantoor is uitgevoerd door het groepsteam. Voor de overige Nederlandse activiteiten zijn Nederlandse teams ingeschakeld en voor de branches in het buitenland zijn lokale PwC teams ingeschakeld. Het groepsteam heeft de rapportages beoordeeld en zij zijn aanwezig geweest bij de afsluitende gesprekken.

Triodos is in hoge mate afhankelijk van ICT. De IT specialisten van PwC hebben het team ondersteund in de beoordeling van algemene IT beheersmaatregelen en hebben bepaalde rapportages en beheersmaatregelen in applicaties getest. De accountant heeft gewaarborgd dat het controleteam over noodzakelijke vaardigheden voor de controle van de bank beschikt, zowel in Nederland als in het buitenland. Naast bank- en IT specialisten heeft PwC de beschikking over specialisten op het gebied van wet- en regelgeving en duurzaamheidsinformatie in het team opgenomen.

In de accountantsverklaring worden twee kernpunten genoemd. Dit zijn onderwerpen waaraan extra aandacht is besteed en waarbij het management belangrijke inschattingen maakt. Het eerste punt betreft de complexiteit voor het bepalen van de voorzieningen. Het tweede kernpunt betreft het waarderen van de financiële instrumenten tegen een reële waarde, ook waar zij niet worden verhandeld en waarvoor dus geen observeerbare marktprijs aanwezig is. Voor beide kernpunten geldt dat PwC voldoende zekerheid heeft verkregen over de juiste verwerking in de jaarrekening. De toelichting van een niet uit de balans blijvende verplichting met betrekking tot potentiële BTW lasten op intra-company transacties acht PwC geen kernpunt meer omdat er inmiddels meer duidelijkheid over is gekomen. Op hoofdlijnen staan deze werkzaamheden beschreven in de accountantsverklaring die te vinden is in het annual report.

Omtrent de duurzaamheidsinformatie. Triodos Bank vindt het vanuit haar missie belangrijk om transparante informatie te geven over de impact van haar activiteiten en hiervan verslag te doen in het jaarverslag. PwC heeft een beoordelingsopdracht uitgevoerd op deze impactcijfers, waarbij een beperkte mate van zekerheid gegeven wordt. Op basis van de beoordeling van PwC is er geen reden om aan te nemen dat de verantwoorde duurzaamheidsinformatie geen betrouwbare en adequate beschrijving is van het beleid, de gebeurtenissen en behaalde resultaten.

Vanuit haar verantwoordelijkheid heeft de externe accountant de andere informatie als genoemd in het jaarverslag kritisch gelezen en op basis van haar kennis en begrip overwogen of de andere informatie afwijkt of strijdig is met de jaarrekening en dat is niet het geval. Ook is alle wettelijke verplichte informatie opgenomen.

De Voorzitter verzoekt de heer Jansen eventuele vragen die via de chatfunctie binnenkomen te beantwoorden. Er zijn vooraf geen vragen over dit onderwerp ingediend. Vragen over de jaarrekening of de presentatie van de accountant kunnen gedurende 30 seconden via de chatfunctie gesteld worden.

De Voorzitter stelt namens zichzelf de vraag hoe is het om die impactinformatie te controleren. Niet ieder bedrijf vraagt dit te doen heeft de heer Jansen aangegeven bij de opdrachtverlening. Het is een mooi gegeven om op dit gebied samen op weg te zijn. De Voorzitter spreekt de hoop uit dat meer bedrijven die manier hanteren en impactinformatie geven ter controle door de accountant. De heer Jansen dankt De Voorzitter voor de vraag. De heer Jansen antwoordt dat Triodos voorop loopt met de integrale manier van financiële en niet-financiële rapportage, inclusief informatie die relevant is voor gebruikers. De verklaring van de externe accountant is veel breder dan normaal en de heer Jansen spreekt de hoop uit dat deze manier verder gevolgd wordt door het bedrijfsleven.

De Voorzitter geeft aan dat er geen verdere vragen zijn ontvangen. De Voorzitter dankt de heer Jansen voor zijn toelichting. De samenwerking wordt vervolgd. De Voorzitter gaat over tot de stemming over de jaarrekening 2019. Het aandelenkapitaal van de bank is ondergebracht bij een speciaal opgerichte Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank (SAAT), die het stemrecht in deze vergadering uitoefent. Het bestuur van SAAT wordt benoemd door certificaathouders. De Voorzitter nodigt de voorzitter van SAAT uit om naar het katheder te komen om de stemverklaring af te geven.

De voorzitter van SAAT, mevrouw De Zwaan, dankt de voorzitter en heet de aanwezigen welkom. Mevrouw De Zwaan vervolgt dat het voor SAAT een uitzonderlijke situatie is dat de certificaathouders niet in persoon ontmoet kunnen worden. Zij hoopt van harte dat hier volgend jaar weer verandering in komt. Met de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen is afgesproken dat SAAT in deze vergadering uitvoerig stilstaat bij het uitbrengen van haar stem zodat er meer zicht is op de overwegingen die daaraan ten grondslag liggen. De rol van SAAT en hoe SAAT te werk gaat staat verwoord op website. SAAT vult haar rol vanuit het 3-voudig perspectief in. Als eerste is dit de missie van de bank, als tweede de economische rechten van certificaathouders en als derde de onafhankelijkheid van de bank. SAAT beschermt de economische rechten van certificaathouders, maar ook de unieke missie van de bank en de onafhankelijkheid en continuïteit. Deze aspecten worden altijd in samenhang gezien bij besluitvorming. Dat moeten en mogen de certificaathouders van SAAT verwachten en dat voert SAAT uit.

Mevrouw De Zwaan vervolgt dat SAAT zich realiseert altijd achteraf de gegevens van de bank te beoordelen zoals vandaag over de jaarrekening 2019. Zoals gesteld door de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur zijn de omstandigheden uitzonderlijk, gegeven het feit dat 2020 al half op weg is.

Ten aanzien van haar stemverklaring, is het belangrijk nogmaals te stellen dat SAAT zichzelf niet beschouwt als eigenaar van de bank, de bank is van zichzelf. Ook belangrijk is het resultaat als verwoord in de jaarrekening 2019 te bezien in de context van historie en van de toekomst, zowel de middellange als lange termijn.

Mevrouw De Zwaan vervolgt met een paar opmerkingen die van belang zijn om te kunnen begrijpen hoe SAAT naar de jaarrekening heeft gekeken: Vorig jaar heeft SAAT aangegeven waar zij in 2019 aandacht aan besteedt. Met elkaar is geconstateerd dat 2019 een heel gunstig jaar was. Behalve het feit dat de bank in heel uitdagende renteomgeving moest functioneren, waren het uitzonderlijke opgaven die het maatschappelijke debat beheersten: klimaatverandering en de veranderende en toenemende sociale ongelijkheid. Het verslag was uitzonderlijk transparant. Uitdrukkelijke complimenten aan Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur. Het jaarverslag geeft duidelijk inzicht in opgaves die de bank heeft opgepakt en de mogelijkheden die de bank heeft kunnen benutten. Het is een geïntegreerd jaarverslag waarin de toelichting helder aansluit op de feiten en cijfers die uit de jaarrekening blijken. SAAT constateert, vergeleken met 2018, dat de resultaten consistent zijn en er geen uitdrukkelijke afwijkingen zijn geconstateerd.

De tekst op pg 19 en pg. 27 van de jaarrekening geeft inzicht in het beleid van de bank ten aanzien van de missie. De bank presenteert daar hoe zij zich richt op de drie strategische thema's, "one bank, unlock our purpose en being a frontrunner. Triodos Bank heeft als frontrunner veel werk verricht. Deze strategische thema's zijn uitgewerkt in twee vision papers op voeding en landbouw en op duurzame energie en bank is doende een derde vision paper op sociale inclusie te formuleren.

Wat betreft de impact heeft SAAT de impact reporting van de bank bekeken. Het valt op dat de bank een aantal frameworks hanteert om over impact te rapporteren, waaronder ESG. De bank heeft een eigen instrument ontwikkeld, niet alleen om op impact te rapporteren, maar ook om op impact te gaan sturen, de Prism impact tool. SAAT is zeer belangstellend om volgend jaar meer over deze tool te begrijpen en over de doelen die de bank op impact wil realiseren, meten en toetsen. SAAT nodigt de bank uit om op de impactdoelen een nog wat explicietere toelichting te geven.

Omtrent de implementatie van de strategie en de drie thema's als genoemd door de bank vervolgt mevrouw De Zwaan dat de bank als frontrunner zich heeft ingezet voor de klimaattafels, voor het sustainable finance lab en voor de PCAF reporting. SAAT is zeer geïnteresseerd vertaling van de in het vision documenten naar het beleid voor de toename in de kredietportefeuille. De kredietportefeuille heeft een aanmerkelijke deel in hypotheek en leningen aan gemeentes. SAAT plaatst daarbij de kanttekening dat je kunt afvragen of hypotheek nu de meeste impact genereren. SAAT hoopt ook volgend jaar weer binnen de domeinen een significante groei te kunnen zien. SAAT ziet ook graag de resultaten van de andere domeinen in de bank tegemoet.

Mevrouw De Zwaan vervolgt dat Triodos met haar stakeholders interacteert over de drie belangrijke focus thema's en de feedback van de stakeholders hierop kan gebruiken om verder te sturen in het beleid op deze focus thema's.

Mevrouw de Zwaan vervolgt dat SAAT haar rol vervult vanuit het perspectief van de bescherming van economische rechten van certificaathouders en van de bank. Hiervoor wordt een aantal indicatoren gevolgd, waaronder de net asset value van certificaten. Vrijdag jl. [26 juni 2020] bedroeg de intrinsieke waarde volgens de website van de bank EUR 83. Ook beziet SAAT de net profit per share, de winst per aandeel. Ten opzichte van vorig jaar is daar een lichte stijging gerealiseerd, wat een goede kentering is van de trend die in 2018 was ingezet. Wat betreft het dividend is helder toegelicht waarom er geen voorstel tot uitkering van dividend op de agenda staat. Ook SAAT heeft zich afgevraagd wat een verstandig beleid is ten aanzien van het dividend met betrekking tot Corona. De bank heeft een passend antwoord gegeven.

De bank heeft zich ingezet om de cost income ratio naar beneden te brengen, maar deze is gestegen. Daarmee wijkt de bank af van de eigen doelstelling. Ten opzichte van de inkomsten neemt SAAT kennis van het feit dat de bank inzet op fee- inkomsten en groei van de rente inkomsten door groei van de kredietportefeuille. SAAT is wel benieuwd wat dit impliceert voor de cost income ratio voor 2020.

De loans to deposit ratio is constant, maar het is onduidelijk wat dit betekent voor dit jaar onder invloed van COVID. Verder is verheugend geconstateerd dat de ratio van de voorziening die moet worden aangehouden in verband met niet presterende leningen consistent laag blijft. De BIS ratio van 18% is iets gestegen ten opzichte van vorig jaar in lijn met de uitspraken van de Raad van Bestuur van vorig jaar.

Naar aanleiding van de kosten voor COVID heeft SAAT gevraagd of er een reguliere stresstest gedaan wordt waarin een dergelijk scenario betrokken is. Dit is niet het geval. Niemand, ook het bankenlandschap niet, heeft ooit met een COVID uitbraak rekening gehouden. De bank heeft aangegeven voldoende gekapitaliseerd te zijn om ook COVID te kunnen doorstaan.

Mevrouw De Zwaan vervolgt dat de onafhankelijkheid van de bank staat of valt met de mate waarin de bank in staat is de missie en strategie coherent in lijn te brengen en de strategie te implementeren. De jaarverslag schets een duidelijk beeld van de coherentie en de inzet op de implementatie van de strategie. De resultaten over 2019 geven een consistent en robuust beeld wat betreft impact. SAAT heeft de afgelopen jaren de bank uitgenodigd over de jaren heen met vergelijkbare impact rapportages te komen, zodat de certificaathouders de impact ontwikkeling kunnen volgen. SAAT is zeer geïnteresseerd hoe de bank nog meer inzicht zal geven in de ontwikkeling van de impact. SAAT vraagt om meer inzicht hoe de nieuwste visie van de bank op de impact van COVID op de maatschappij in de praktijk strategisch en met snelheid kan worden geïmplementeerd. Hiermee Triodos laten zien dat zij nog steeds de frontrunner is in het bancaire domein.

De Voorzitter dankt mevrouw De Zwaan en biedt aanwezigen de mogelijkheid om gedurende 30 seconden via de chatfunctie vragen te stellen aan mevrouw De Zwaan. Uit de evaluatie van vorig jaar is gebleken dat het gewaardeerd wordt wanneer er mogelijkheid is tot het stellen van vragen aan mevrouw De Zwaan aansluitend op haar toelichting.

De volgende vraag wordt ontvangen via de chatfunctie van de heer Putz uit Bilthoven:
"U sprak over de purpose van de bank 'reset the economy'. Welke wens heeft SAAT op dit punt met een tijdschhorizon van ca. 7 jaar in gedachten?"

Mevrouw De Zwaan stelt dat het een uitdagende vraag is. die zij op hoofdlijnen zal beantwoorden. Een inclusieve maatschappij wordt zodanig geïnterpreteerd dat iedereen binnen zijn mogelijkheden deelneemt; de bank zal hier een uitdrukkelijke bijdrage aan leveren. Gezien de huidige opgave die onder de inclusiviteit valt betekent dit dat meer mensen gezond en verstandig voedsel tot zich nemen, dat het voedsel op een goede en eerlijke wijze wordt geproduceerd zonder dat de aarde daaronder lijdt en dat energie die benodigd is op een duurzame wijze wordt gegenereerd en dat mensen eerlijke kansen krijgen om deel te nemen. De bank zal middels haar krediet- en investeringsportefeuille op de focus thema's , en door de bijdrage als frontrunner met het op gang brengen van het maatschappelijk debat permanent actief blijven.

De Voorzitter vervolgt dat het artikel ‘resilient and inclusive recovery of the Corona crisis’ van 28 mei jl. eveneens op de website te vinden is. Dat artikel biedt een langere termijn perspectief. De visie dient vertaald te worden in day-to-day business en gaat een rol spelen in strategische planvorming.

De Voorzitter vervolgt met de tweede vraag van de heer Putz uit Bilthoven:

“Wordt de Prism impact tool ook ter beschikking gesteld aan klanten en andere stakeholders? Wat is uw verwachting?”

Mevrouw Banga beantwoordt de vraag. Zoals in haar speech gesteld, wordt momenteel bezien hoe de inzichten van de tool teruggeven kunnen worden in gesprekken met bijvoorbeeld kredietnemers. Daarnaast wordt bezien hoe die gegevens meer teruggegeven kunnen worden aan de particuliere klanten, zodat de gemeenschappelijke impact teruggekoppeld kan worden aan gespaard of geïnvesteerd geld.

De Voorzitter vervolgt met de opmerking van de heer Jeuken uit Helmond:

“Prachtige en vertrouwenwekkende toelichting door Josephine; dank.”

De Voorzitter verzoekt mevrouw De Zwaan zich uit te spreken omtrent de stemverklaring.

Mevrouw De Zwaan geeft aan dat de aandeelhouder stemt voor vaststelling van de jaarrekening van Triodos Bank over het boekjaar 2019.

De Voorzitter constateert dat de Algemene Vergadering de jaarrekening over 2019 heeft vastgesteld.

De Voorzitter vervolgt met agendapunt 3.

3. Dividendbeleid

De Voorzitter stelt dat dit agendapunt niet verward moet worden met het dividendvoorstel; er is geen voorstel.

De heer Blom licht toe. Voor dit jaar is uiteraard een dividendvoorstel geformuleerd. De bank was van plan om 50% van de winst uit te keren. Dit voorstel is uiteindelijk ingetrokken omdat de toezichthouder dit dringend had aanbevolen aan banken in de Eurozone. Normaliter is het doel om de certificaathouders mee te laten delen in het resultaat via een dividenduitkering. Dit wil de bank continueren, maar er is geen garantie toe en het dient ieder jaar opnieuw bezien te worden. Kapitaal is hierbij een belangrijke factor als ook de impact die de bank kan realiseren. Het is belangrijk dat certificaathouders hierin kunnen delen. Dividend is een uitwerking daarvan, maar hetgeen uitgekeerd wordt kan niet bij het kapitaal gevoegd worden. Op dit moment is er sprake van een aanhoudend lage rente en toenemende kosten, hetgeen vraagt om een grote mate van voorzichtigheid. Dit kan betekenen dat de bank de definitieve uitkering zou moeten kunnen aanpassen. Daarom vindt de bank het belangrijk niet langer een minimum van 50% te handhaven, maar een maximum van 70%. De bank wil modellen creëren om te bezien of dividend wel of niet uitgekeerd wordt en de winst ter versteviging binnen het kapitaal zou moeten blijven. Dit heeft te maken met de ontwikkeling en groei. De heer Blom wil niet de indruk wekken dat de dividenduitkering altijd 50% bedraagt. De Raad van Bestuur heeft hiertoe support gezocht bij de Raad van Commissarissen. Op 20 april jl. is besloten de het dividendbeleid aan te passen en alleen een maximum van 70% te handhaven en niet langer een percentage van minimum 50% te noemen. Dit is ook volgend jaar van toepassing op de eventuele winst over 2020.

De Voorzitter nodigt uit voor vragen. Er zijn geen vragen vooraf ingediend noch via de chatfunctie van de webcast. De Voorzitter vervolgt met agendapunt 4.

4. Décharge

De Voorzitter vervolgt dat de décharge betrekking heeft op het gevoerde bestuur respectievelijk het door de Raad van Commissarissen gehouden toezicht zoals blijkt uit het jaarverslag en mededelingen uit deze vergadering. Voorafgaand zijn er geen vragen ingediend. Vragen kunnen gedurende 30 seconden gesteld worden via de chatfunctie van de webcast. Indien geen vragen wordt overgegaan tot besluitvorming.

De Voorzitter vervolgt dat uit eerdere Algemene Vergaderingen blijkt dat de meeste vragen zich concentreren op het 1e deel van de vergadering. Vragen gerelateerd aan décharge komen daar vaak aan al de orde.

4a. Décharge leden Raad van Bestuur

Omdat er geen vragen zijn verneemt de Voorzitter of de aandeelhouder voor décharge van de Raad van Bestuur stemt.

Mevrouw De Zwaan geeft aan dat de aandeelhouder stemt voor décharge van de leden van de Raad van Bestuur. Mevrouw De Zwaan onderstreept nog eens extra de waardering voor de inzet van de Raad van Bestuur gezien de wijziging in samenstelling en de gebeurtenissen, in het bijzonder in de eerste helft van dit jaar.

De Voorzitter constateert dat de Algemene Vergadering het voorstel om décharge te verlenen aan de leden van de Raad van Bestuur heeft goedgekeurd.

4b. Décharge leden Raad van Commissarissen

De Voorzitter gaat over naar de stemming over het verlenen van décharge aan de leden van de Raad van Commissarissen. Mevrouw De Zwaan geeft aan dat de aandeelhouder stemt voor décharge van de leden van de Raad van Commissarissen. Samen met de Raad van Bestuur heeft de Raad van Commissarissen een zeer actief en intens jaar achter de rug. Het jaarverslag van de Raad van Commissarissen in de stukken was uitvoeriger dan hetgeen in de vergadering is toegelicht. SAAT nodigt de Raad uit om haar activiteiten volgend jaar in de vergadering uitgebreider toe te lichten.

De Voorzitter constateert dat de Algemene Vergadering het voorstel om décharge te verlenen aan de leden van de Raad van Commissarissen heeft goedgekeurd. De Voorzitter vervolgt goede nota te nemen van de oproep van mevrouw De Zwaan om de werkzaamheden wat meer in de vergadering te toe te lichten. Mevrouw De Zwaan voegt toe dat deze oproep ook wordt gedaan om de Raad van Commissaris meer recht te doen.

De Voorzitter vervolgt met agendapunt 5.

5. Voorstel tot wijziging van de statuten

De Voorzitter vervolgt dat het doel van de statutenwijziging is het versterkte aanbevelingsrecht in te stellen voor een derde van het aantal leden van de Raad van Commissarissen conform versterkte aanbeveling van de Ondernemingsraad. Ook worden kleine technische wijzigingen voorgesteld.

Het voorstel houdt ook in het verlenen van een machtiging aan iedere medewerker van NautaDutilh om de akte van statutenwijziging te passeren. Hierover zijn vooraf geen vragen ingediend. Er wordt 30 seconden gelegenheid geboden om alsnog vragen via de chatfunctie in te dienen.

De Voorzitter benoemt de binnengekomen vraag van mevrouw Tomlow uit Maastricht:

“Waarom wilt u zoveel bevoegdheden bieden aan het personeel van het notariskantoor, de notaris is voldoende.”

De Voorzitter antwoordt vanuit zijn achtergrond als jurist dat het verlenen van een bevoegdheid uitgaat naar de notaris die hier in de zaal zit, t.w. de heer Wijnand Bossenbroek. Vaak is het zo dat bij contact met de officiële instanties ook andere personen van het kantoor gemachtigd kunnen worden dit te doen en daarmee moet machtiging aan alle medewerkers worden gegeven.

De notaris, de heer Wijnand Bossenbroek, stelt zich voor en vult aan dat het afgeven van een machtiging aan iedere medewerker van NautaDutilh mede gelegen is in een praktische reden. Voor het passeren van een akte is de notaris nodig, maar ook iemand die als gemachtigde voor de bank bij de notaris langskomt om de akte te tekenen. Op die tweede persoon ziet deze machtiging. Om uit te sluiten dat bij het noemen van één naam die persoon vervolgens niet aanwezig of beschikbaar is wordt de mogelijkheid met de machtiging geboden om zoveel mogelijk personen bij het passeren van de akte de mogelijkheid te geven om te tekenen.

De Voorzitter dankt de heer Bossenbroek voor zijn toelichting.

Omdat er geen verdere vragen zijn stelt de Voorzitter om over te gaan tot stemming. De Voorzitter verneemt graag of de aandeelhouder instemt met het voorstel tot wijziging van de statuten.

Mevrouw De Zwaan geeft aan dat de aandeelhouder instemt met de het voorstel tot wijziging van de statuten.

De Voorzitter concludeert dat de aandeelhouder de wijziging van de statuten van Triodos Bank heeft goedgekeurd. De Voorzitter vervolgt met agendapunt 6.

6. Uitgifte van inkoop van aandelen

De Voorzitter vervolgt dat er eerst een toelichting wordt gegeven op de agendapunten 6a, 6b en 6c en er vervolgens gelegenheid is om vragen over deze onderwerpen te stellen. Daarna zal over de drie machtigingen worden gestemd.

6a. Machtiging Raad van Bestuur tot het doen van uitgifte van nieuwe aandelen en tot het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen

De Voorzitter vervolgt dat Triodos Bank regelmatig nieuwe aandelen uitgeeft. Om dit te kunnen blijven doen, vraagt de Raad van Bestuur te worden aangewezen als bevoegd orgaan tot het uitgeven van aandelen en het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen. De machtiging geldt voor een periode van 30 maanden, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen. De aanwijzing betreft maximaal 5.000.000 aandelen. Dit is 1/6 deel van het maatschappelijk kapitaal van Triodos Bank op 31 december 2019.

Deze machtiging vervangt de machtiging die op 18 mei 2018 door de Algemene Vergadering onder agendapunt 7a is verleend en eindigt op 29 december 2022 of zoveel eerder als deze machtiging wordt vernieuwd.

6b. Machtiging Raad van Bestuur tot het beperken of het uitsluiten van voorkeursrechten

De Voorzitter vervolgt dat de Raad van Bestuur vraagt te worden aangewezen als bevoegd orgaan tot het beperken of het uitsluiten van voorkeursrechten van aandeelhouders gerelateerd aan de uitgifte van aandelen en het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen zoals bedoeld bij agendapunt 6a. De machtiging geldt voor een periode van 30 maanden en onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen.

Deze machtiging vervangt de machtiging die op 18 mei 2018 door de Algemene Vergadering onder agendapunt 7b is verleend en eindigt op 29 december 2022 of zoveel eerder als deze machtiging wordt vernieuwd.

6c. Machtiging Raad van Bestuur tot het verkrijgen van certificaten van aandelen in het kapitaal van Triodos Bank

De Voorzitter vervolgt dat de Raad van Bestuur vraagt te worden gemachtigd om certificaten van aandelen in het kapitaal van Triodos Bank te verkrijgen tot een maximum totaalbedrag van EUR 36,0 miljoen. Deze machtiging geldt voor een periode van 30 maanden binnen het toezichtsrechtelijk kader dat van toepassing is.

De prijs waartegen – op grond van deze machtiging – certificaten kunnen worden verkregen wordt wekelijks bepaald op basis van een financieel model dat de net asset value (NAV) per certificaat berekent. De NAV per certificaat wordt berekend door de NAV van Triodos Bank te delen door het aantal uitgegeven certificaten. De prijs per certificaat wordt afgerond op hele euro's, waarbij waarden van EUR 0,5 of meer naar boven worden afgerond. Gedurende bepaalde perioden kan de prijs voor certificaten van aandelen voor campagnedoelinden worden gefixeerd. In bepaalde periodes kunnen kortingen op de prijs worden verleend.

Triodos Bank is niet verplicht certificaten van aandelen die worden aangeboden terug te kopen. Het terugkopen van certificaten van aandelen is een discretionaire bevoegdheid van Triodos Bank. De machtiging die aan de Raad van Bestuur wordt gegeven, heeft als doel het bevorderen van de verhandelbaarheid van certificaten.

Deze machtiging vervangt de machtiging die op 18 mei 2018 door de Algemene Vergadering onder agendapunt 7c is verleend en eindigt op 29 december 2022 of zoveel eerder als deze machtiging wordt vernieuwd.

De Voorzitter vervolgt dat er voorafgaand geen vragen over dit agendapunt zijn ingediend.

Certificaathouders worden in de gelegenheid gesteld om gedurende de komende 30 seconden alsnog een vraag te stellen via de chatfunctie van de webcast.

De heer Blom licht toe dat dit agendapunt is gekoppeld aan het eerdere punt, namelijk dat beoogd wordt de ruimte in de buffer te vergroten van EUR 29 miljoen naar EUR 36 miljoen, waarvoor goedkeuring benodigd is van de Algemene Vergadering. Wanneer de ruimte in de buffer vergroot wordt is dit een maatregel om bij het opnieuw openen van de certificaathandel met grotere kans de handel te faciliteren.

De Voorzitter concludeert dat er geen verdere vragen zijn ingediend en verneemt graag of de aandeelhouder instemt met het voorstel genoemd onder agendapunt 6a.

Mevrouw De Zwaan geeft aan dat de aandeelhouder instemt met het voorstel genoemd onder agendapunt 6a.

De Voorzitter concludeert dat de Algemene Vergadering heeft ingestemd met het voorstel om gedurende 30 maanden de Raad van Bestuur aan te wijzen als bevoegd orgaan tot het uitgeven van aandelen en tot het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen.

De Voorzitter vervolgt graag te vernemen of de aandeelhouder instemt met het voorstel genoemd onder agendapunt 6b.

Mevrouw De Zwaan geeft aan dat de aandeelhouder instemt met het voorstel genoemd onder agendapunt 6b. mevrouw De Zwaan vult aan dat het wordt toegejuicht dat hiermee de buffer wordt vergroot en de verkoop van certificaten wellicht vereenvoudigd wordt.

De Voorzitter concludeert dat de Algemene Vergadering heeft ingestemd met het voorstel om gedurende 30 maanden de Raad van Bestuur te machtigen tot het beperken of uitsluiten van voorkeursrechten.

De Voorzitter vervolgt graag te vernemen of de aandeelhouder instemt met het voorstel genoemd onder agendapunt 6c.

Mevrouw De Zwaan geeft aan dat de aandeelhouder instemt met het voorstel genoemd onder agendapunt 6c.

De Voorzitter concludeert dat de Algemene Vergadering heeft ingestemd met het voorstel om gedurende 30 maanden de Raad van Bestuur te machtigen eigen certificaten van aandelen te verkrijgen.

De Voorzitter vervolgt met agendapunt 7.

7. Rondvraag

De Voorzitter vervolgt dat eerst de vragen die vooraf zijn ingediend beantwoord zullen worden en vervolgens de vragen die via de chatfunctie van de webcast gesteld kunnen worden gedurende de komende 30 seconden.

De Voorzitter benoemt de tevoren ingestuurde vragen:

De heer Arlman uit Den Haag heeft de volgende vraag ingediend:

“Heeft de RvC een scenario klaarliggen in geval van plotseling wegvallen van een lid of leden van de RvB?”

Mevrouw Van Dillen uit Hilversum heeft de volgende vraag ingediend:

“Wat zijn de plannen van Triodos om in het huidige landschap van financiële instellingen en investeerders die actief zoeken naar klimaatvervriendelijking van hun investeringen en beperkingen van de klimaatrisico's van investeringen, de grote kennis, skills en ervaringen van Triodos en zijn medewerkers als leidend en kennishebbend neer te zetten in internationaal verband?”

De heer Schuurman uit Moordrecht heeft de volgende vraag ingediend:

“Op de vorige AVA is gevraagd om invulling te geven aan biodiversiteitsbeleid. Hoe is er vormgegeven aan het biodiversiteitsbeleid?”

De Voorzitter beantwoordt de vraag van de heer Arlman. Het is niet zo dat de Raad van Commissarissen voor iedere functie van de Raad van Bestuur schaduwfunctionarissen klaar heeft staan. Wel is voorzien in een vice-voorzitter die per direct de taken kan overnemen. Wanneer binnen de Raad van Bestuur één lid wegvalt, kunnen de onderlinge taken worden overgenomen. Er is verder geen plan om achter ieder persoon een schaduwpersoon te zetten. Dat is bij de Raad van Bestuur niet gebruikelijk.

De heer Blom beantwoordt de vraag van mevrouw Van Dillen en geeft aan dat dit aspect niet aan de orde is geweest. Er is een project op EU niveau omtrent taxonomie waarin helder gedefinieerd wordt wat de activiteiten zijn. De bank vindt dit van groot belang en heeft het initiatief ondersteund en er aan bijgedragen. De leverage van de bank aan kennis en kunde is aanzienlijk. De bank is ook direct betrokken met de green deal. Positief is dat de heer Timmermans van de EU 25% van de landbouw duurzaam wil maken. De bank doet haar best om samen met de heer Timmermans te bezien hoe hieraan inhoud gegeven kan worden. Biodiversiteit spreekt steeds meer instanties aan. Ook is er een samenwerking met DNB inzake bioleefomgeving. Ook andere landen hebben een inventarisatie gemaakt. Het is belangrijk dat de bank versnelt, omdat het nauw tegen de missie aan ligt. Integrale duurzaamheid is een belangrijk thema waar meer inhoud aan gegeven gaat worden. De heer Blom verwijst voor meer info naar de artikelen van Steward Redqueen op de website.

De Voorzitter geeft aan dat de mogelijkheid tot het stellen van vragen via de chatfunctie nu beëindigd wordt. De vragen die zijn ontvangen via de chatfunctie worden als volgt beantwoord:

De heer Von Sachs uit Sombreffe, België, heeft de volgende vraag ingediend:
“Do you envisage in the future to enlarge the possibilities for Belgium clients to invest into Triodos funds that currently are only available in the Netherlands?”

De heer Jeuken uit Helmond heeft de volgende vraag ingediend:
“Ik ervaar het als onhandig dat Triodos geen creditcard verstrekt doorverwijst naar ICS Service. Waarom en gaat dat in de toekomst misschien veranderen?”

De heer Jafforeau, woonplaats onbekend, heeft de volgende vraag ingediend:
“Do you have contacts with the new bank ‘newb’ in Belgium?”

Mevrouw Tomlow uit Maastricht heeft de volgende vraag ingediend:
“Het toestaan dat ieder die overlijdt zijn of haar certificaten kan verkopen, is wel degelijk een vorm van ‘gelijke behandeling’, want elke certificaathouder kan overlijden en dus van dit beleid gebruik maken.”
De Voorzitter stelt dat mevrouw Tomlow bij de les is en vasthoudend is.

De heer Zomer uit Utrecht, heeft de volgende vraag ingediend:
“Hoe verhoudt het inkopen van eigen aandelen in de buffer zich tot de oproep van DNB om af te zien van het inkopen van eigen aandelen?”

Mevrouw Banga beantwoordt de vraag heer Von Sachs uit België omtrent de mogelijkheid om in Triodos fondsen te investeren die in Nederland voorhanden zijn. Het gaat dan om high impact fonds, bijvoorbeeld het microfinancieringsfonds. In de Triodos impact portfolio kunnen delen van de allocatie verzorgd worden. Via die dienst kan daarin belegd worden. Vanwege lokale wet- en regelgeving is het bij de “execution-only methode helaas niet mogelijk.

Mevrouw Banga beantwoordt de vraag van de heer Jeuken uit Helmond. Het feit dat Triodos Bank geen creditcard verstrekt is vaker aan de orde geweest. Aan de ene kant wordt het voeren van een creditcard vanuit de missie niet passend geacht. Tegelijkertijd wordt gezien dat andere banken creditcards verstrekken die aan de Triodos rekeningen gekoppeld kunnen worden. Om die reden is nog niet overgegaan tot verstrekken van credit cards.

Mevrouw Banga vervolgt met het beantwoorden van de vraag van heer Jafforeau omtrent het contact met de nieuwe bank ‘Newb’. Het initiatief in België gaat over een nieuw opgerichte bank afgelopen jaar. Triodos Bank volgt deze ontwikkelingen. Af en toe is er contact met de initiatiefnemers van ‘Newb’.

De heer Blom beantwoordt de vraag van mevrouw Tomlow uit Maastricht omtrent certificaathouders die komen te overlijden en waarom verkoop niet mogelijk is om daar voorrang aan te geven. De heer Blom stelt dat dit een ernstige situatie is, maar er zijn meer situaties denkbaar waarin certificaathouders voorrang hebben op anderen. Hier maakt de bank geen uitzondering voor. Ook wanneer iemand overlijdt, komt het certificaat bij erfgenamen terecht. Wanneer deze personen niet willen doorgaan maar willen verkopen, zijn zij in concurrentie met andere certificaathouders. Dat maakt duidelijk en helder waar de bank wel en niet voor staat.

De heer Blom beantwoordt de vraag van de heer Zomer uit Utrecht omtrent hoe DNB aankijkt tegen het vergroten van de buffer. De heer Blom benadrukt dat het om een buffer gaat. Het is niet de bedoeling de limiet van de buffer vol te maken, maar de bank moet in staat zijn tot de limiet te gaan maar ook weer te kunnen verminderen. De intentie is om flexibiliteit te bieden aan de handel. Strikt technisch is er de mogelijkheid om binnen de regelgeving tot een bedrag van EUR 36 miljoen in te kopen.

De volgende tevoren ingediende vragen worden beantwoord:

Mevrouw Senior uit Zeist vraagt:

- “1) Wat zijn nu de vooruitzichten voor de betaling van rente in 2020 en 2021?
- 2) Wat zijn de mogelijk scenario's voor iets van de kwartaalbetalingen door te zetten?”

De heer Schreuder uit Amsterdam:

“Triodos promoot al jaren haar speciaal biologisch afbreekbare pas. Dit wordt nu tijdelijk niet gedaan in verband met veel nieuwe klanten.

- 1) *Hebben jullie naast deze gemakzuchtige oplossing, die twee stappen terug gaat in jullie 'progressiviteit' op het gebied van duurzaamheid ook direct twee keer zo hard geïnvesteerd aan het bouwen van integratie van Apple Pay, of eventueel een eigen implementatie van contactloos betalen? En zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer kunnen we deze verwachten?*
- 2) *Door het gebrek aan bepaalde diensten op het gebied van gebruiksgemak maar ook op het gebied van duurzaamheid die andere banken wel aanbieden (bijvoorbeeld Bunq met een groene creditcard of een app waarmee je direct in kunt bepalen waar je bankgeld voor wordt gebruikt) is mijn vraag wat de concrete actiepunten van Triodos zijn om meer impact te maken in de komende 2 of 3 jaar voor de nieuwe generatie?”*

De heer Magré uit Apeldoorn:

“1) Hoe kijkt Triodos aan tegen de huidige status van financiële stelsel, met welke toekomstscenario's wordt rekening gehouden en welke maatregelen worden mogelijk getroffen?

Hoe kijkt Triodos aan tegen deze ontwikkeling:

- 2) *Wat is de mening van Triodos ten aanzien van het rapport van de WRR over ons geldstelsel en de gemaakte aanbevelingen daarin. Heeft dat geresulteerd in het opstarten van activiteiten? Zo ja, welke en met wie? Welke termijn?*
- 3) *Is Triodos Bank voor het afschaffen van contant geld?*
- 4) *Moet er een veilige haven voor geld komen?*
- 5) *Als het spaargeld van iedere klant op een veilige rekening staat hoe ziet het verdienmodel van de bank er dan uit?*
- 6) *Steunt Triodos Bank het initiatief van 'Ons geld'/STRO en zo ja op welke wijze? Wordt er in de politiek gelobbyd? Met wie en op welke manier. Welke resultaten worden daarvan verwacht en welke zijn bereikt?”*

Mevrouw Banga beantwoordt de vraag van mevrouw Senior uit Zeist omtrent de vooruitzichten over betalingen van rente. Mevrouw Banga interpreteert de vraag of er nog meer maatregelen worden getroffen bij een oplopende negatieve rente. Dit zijn echter de maatregelen die nu zijn getroffen, er is verder weinig om vooruit te blikken. De vraag omtrent de kwartaalbetalingen: wanneer daarmee bedoeld wordt op “kwartaalbeleggingen” dan is dat er en blijft dat er. Indien verdere verduidelijking van de vraag benodigd is kan dit na de vergadering behandeld worden.

Mevrouw Banga beantwoordt de vraag van heer Schreuder omtrent de biologisch afbreekbare pas. Gedurende een aantal weken kon de pas niet geleverd worden. Dit had te maken met een technisch

issue bij de leverancier, maar inmiddels is dit verholpen en kan de biologisch afbreekbare pas weer geleverd worden.

Op de vraag omtrent Apple Pay, het contactloos betalen via telefoon en implementatie, antwoordt mevrouw Banga dat de bank daar uitdrukkelijk naar kijkt. Er is een tweetal kanttekeningen. De eerste heeft betrekking op de privacy in de chip die Apple toepast en het is alleen voor Apple toegankelijk. De tweede kanttekening is dat met de introductie van Apple Pay ook een verdienmodel voor Apple wordt geïntroduceerd. Dat zijn afwegingen om in besluitvorming te betrekken. Het punt omtrent de verbeteringen werkt de bank aan het inzichtelijk maken en beschikbaar stellen van de impact op de transitie. Dit wordt breder gedaan dan alleen gericht op CO². De bank zet zich in voor een breder inzichtelijke impact.

De heer Blom beantwoordt de vraag van de heer Magré omtrent het financiële stelsel en stelt dat twee zaken heel belangrijk en zorgelijk zijn. De stuwing loopt enorm op bij overheden, indirect via de Centrale Bank die vorderingen en schulden opkoopt. Het gaat om grote bedragen. Gedacht werd inflatie te kunnen creëren, maar dat gebeurt niet. De economen van ECB verwachten dat er met deflatie rekening gehouden moet worden. De bank vindt het belangrijk hier via het Sustainable Finance Lab in mee te denken en er met wetenschappers over in gesprek te zijn. De bank merkt ook dat spaargeld nu negatieve rente moet dragen vanwege de ECB.

Op de vraag omtrent de digitale currency en het digitaal vervangen van kasgeld antwoordt de heer Blom dat dit denkbaar is in deze tijd. Het kan een vorm van een veilige haven zijn wanneer men van mening is dat het veiliger is dan een commerciële of overheidsbank. Het drukt een gevoel van onveiligheid uit.

Het initiatief 'Ons geld' heeft te maken met van wie het nieuwe geld is dat wordt geschapen. Het is een terechte discussie, maar het is niet te zeggen of hetgeen het initiatief als antwoord geeft, het juiste is. Het is een interessant thema om bij betrokken te zijn naar aanleiding van alle andere dingen die de bank dagelijks uitvoert.

De Voorzitter stelt dat de uitvoering van het thema een mooie aanzet kan zijn om over te publiceren in het kader van de visie voortvloeiend uit de missie van de bank.

De Voorzitter stelt dat dit het einde van de rondvraag was vervolgt met agendapunt 8.

8. Sluiting

De Voorzitter dankt de aanwezigen voor hun actieve betrokkenheid. Het is een bijzondere vergadering omdat er niemand in de zaal zit, maar des te meer certificaathouders meekijken en participeren. Er zijn meer deelnemers dan ooit en ook meer vragen dan ooit. Ook is meer uitgelopen in tijd dan ooit. De Voorzitter refereert aan de uitspraak van mevrouw De Zwaan 'de bank is van zichzelf'. Wie is zichzelf? Dat zijn de aanwezigen met elkaar, dat bent u op afstand, de Raad van Bestuur, het Bestuur van SAAT, alle medewerkers van Triodos, de Raad van Commissarissen.

De Voorzitter hoopt de certificaathouders volgend jaar wel weer live te ontmoeten en wenst iedereen een goede gezondheid en succes in de strubbelingen waar eenieder wellicht midden in zit of nog komen.

De Voorzitter dankt de deelnemers voor hun digitale aanwezigheid.

A.J. de Geus
*Voorzitter van de
Raad van Commissarissen
Triodos Bank N.V.*

J.G.J.M de Zwaan
*Voorzitter van het Bestuur van
Stichting Administratiekantoor
Aandelen Triodos Bank*

J. van der Velden
Notulist